

de **GERECHTSDEURWAARDER**

NIEUWS EN ACHTERGRONDEN, BESCHOUWINGEN EN OPVATTINGEN VAN EN OVER DE BEROEPSGROEP EN HAAR WERKVELD

Henk Snijders:
De gerechtsdeurwaarder is onmisbaar
voor een goed werkend juridisch systeem

**Bestuursrechtelijke
verjaring**

**Hilhorst:
Goede Gieren-fonds**

Reële executie

de GERECHTSDEURWAARDER

De *Gerechtsdeurwaarder* is een uitgave van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). In de *Gerechtsdeurwaarder* leest u nieuws en achtergronden, beschouwingen en opvattingen van en over de beroepsgroep en haar werkveld. Het blad wordt verspreid onder alle leden van de KBvG en externe relaties.

VERSCIJNINGSFREQUENTIE

4 x per jaar

CONTACTINFORMATIE KBvG

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
Prinses Margrietplantsoen 49
2595 BR Den Haag
Tel: 070 890 35 30
E-mail: kbvg@kbvg.nl
website: www.kbvg.nl

REDACTIE

Nienke van Bockhooven (hoofdredacteur)
prof. mr. Ton Jongbloed
mr. Bart van Ratingen
mr. Karen Weisfelt (hoofdredacteur)

REDACTIESECRETARIAAT

Bureau KBvG

FOTOGRAFIE

Hollandse Hoogte
Shutterstock.com

VORMGEVING

SD Communicatie, Rotterdam

UITGEVER

Sdu Uitgevers
mr. Lies Kromhout
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
telefoon: 070 378 97 34

ISSN: 1876-7524

ABONNEMENTEN

KBvG-leden ontvangen de *Gerechtsdeurwaarder* gratis. Hun wordt verzocht adresmutaties alleen door te geven aan het Bureau van de KBvG, dat per nummer een actueel adresbestand levert aan de uitgever. Overige abonnees wordt verzocht adresmutaties door te geven aan de abonnementenadministratie door middel van het opsturen van de envelop met de gewijzigde gegevens aan Sdu Klantenservice, postbus 20014, 2500 EA Den Haag. De prijs van een abonnement is € 83,70 per jaar excl. btw en incl. verzend- en administratiekosten. Prijswijzigingen voorbehouden.

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA Den Haag
tel.: 070-3789880, fax: 070-3789783

Een abonnement kan op ieder gewenst tijdstip ingaan en geldt tot wederopzegging, tenzij anders overeengekomen. Partijen kunnen ieder schriftelijk opzeggen tegen het einde van de abonnementsperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden.

ADVERTENTIEACQUISITIE

Voor advertenties bel: 070 378 05 62 of stuur een e-mail naar advertentie.juridisch@sdu.nl

© KBvG, Den Haag, 2015

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoerdigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KBvG. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Op gespannen voet

Ons burgerlijk procesrecht is op de keper beschouwd een compromis tussen waarden als eenvoud, snelheid en prijsvriendelijkheid, kwaliteit en toegankelijkheid voor de rechtszoekende. Aan de vooravond van de behandeling van het wetsvoorstel KEI constateert Henk Snijders, hoogleraar Burgerlijk Recht en Procesrecht aan de Universiteit Leiden, dat het nog steeds zoeken blijft naar de optimale balans.

Het mijnenveld van de nalatenschap

Op het Ministerie van Veiligheid en Justitie wordt het wetsvoorstel 'Bescherming erfgenamen tegen onverwachte schulden' voorbereid. Een nieuw artikel 4:194a BW beoogt het privévermogen te beschermen van erfgenamen die na een zuivere aanvaarding van een nalatenschap worden geconfronteerd met schulden van de erflater die zij kenden noch behoorden te kennen. Wilbert Kolkman vindt het een sympathieke geste van de wetgever, maar had liever een meer fundamentele herziening van het erfrecht gezien.

Verjaring en stuiting in de Algemene wet bestuursrecht

Het gevolg van verjaring is dat degene die verzuimd heeft om tijdig te betalen niet meer tot nakoming kan worden gedwongen. Hoewel de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) al op 1 juli 2009 is ingevoerd, worden nog steeds fouten gemaakt bij de stuiting van bestuursrechtelijke geldschulden.

Afsluiten gas- en elektriciteitslevering door reële executie

Wat is de rol van de gerechtsdeurwaarder zodra een rechterlijke machtiging is verleend en de schuldenaar niet meewerkt? Hoe moet de rechterlijke machtiging ten uitvoer worden gelegd? Deze vragen doen zich niet alleen voor bij het wegnemen van meters, maar ook bij alle vorderingen tot het uitvoeren van werkzaamheden waarbij toegang tot de woning van de schuldenaar moet worden verschaft.

Goede Gieren-fonds

Het overgrote deel van de schuldenproblematiek is alleen nog maar op te lossen met een onorthodoxe aanpak, stelt de voormalig Amsterdamse wethouder Pieter Hilhorst. Het mede op zijn initiatief opgerichte Goede Gieren-fonds wil schuldenaren weer perspectief bieden en door een integrale aanpak de maatschappelijke kosten van schulden fors terugdringen.

08

En verder

- 12 | Verslag van het werkbezoek van de staatssecretarissen Klijnsma en Teeven
- 18 | Uit de praktijk: De deurwaarder en zijn telefoon
- 19 | Column: Reilen en zeilen
- 20 | KBvG Nieuws
- 25 | Vakinhoudelijk: Beslag op toeslagen

Op gespannen voet

Ons burgerlijk procesrecht is op de keper beschouwd een compromis tussen waarden als eenvoud, snelheid, prijsvriendelijkheid, kwaliteit en toegankelijkheid voor de rechtszoekende. Aan de vooravond van de behandeling van het wetsvoorstel KEI constateert Henk Snijders, hoogleraar Burgerlijk Recht en Procesrecht aan de Universiteit Leiden, dat het nog steeds zoeken blijft naar de optimale balans. “‘In the end’ moet je accepteren dat niet aan alle uitgangspunten van het procesrecht maximaal recht gedaan kan worden gedaan.”

‘Audite et alterem partem.’ Het is niet voor niets dat deze juridische maxime de omslag siert van het bekende leerboek *Burgerlijk Procesrecht*, waarvan Henk Snijders redacteur en coauteur is. “Hoor en wederhoor toepassen is een van de fundamentele kerntaken van de rechtspleging”, zegt hij. “Alleen al om die reden is de deurwaarder wat mij betreft een van de pijlers onder ons rechtsbestel. Hij is de persoon die er door het uitbrengen van de dagvaarding voor zorgt dat een procespartij of aangeklaagde op behoorlijke wijze wordt opgeroepen voor de zitting waar over zijn belangen wordt geoordeeld. Daarnaast speelt hij een onmisbare rol in het waarborgen van de effectiviteit van de rechtspleging – een tweede kerntaak. Kortom, geen goed werkend juridisch systeem zonder deurwaarder.”

Het mag duidelijk zijn: wie de toegevoegde waarde van de gerechtsdeurwaarder in de procesinleiding ter discussie wil stellen, kan beter geen koffie gaan drinken met Snijders. Wie daarentegen op zoek is naar een gedegen analyse van de ontwikkeling van het burgerlijk procesrecht in het afgelopen decennium, is bij hem aan het juiste adres.

In 2003 verscheen een rapport van de commissie Vranken, Asser en Groen met de titel ‘Uitgebalanceerd. Eindrapport van een fundamentele herbezinning van het Nederlands burgerlijk procesrecht’. In het NJB publiceerde u in die periode een artikel waarin u pleitte voor een fundamenteel nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Tegen welke achtergrond moet dit pleidooi worden geplaatst?
 “De behoefte aan een ingrijpende herzie-

ning van het procesrecht werd eigenlijk al vóór 2000 geuit, dus ook voor de instelling van deze commissie. Inderdaad heb ik een tijdlang gepleit voor een fundamenteel nieuw Wetboek van Rechtsvordering, zoals we ook een nieuw Burgerlijk Wetboek hebben gekregen. Destijds stonden er een aantal zaken op mijn wensenlijstje. Ik vond om te beginnen dat juridische procedures sneller en goedkoper afgehandeld kunnen worden. Daarnaast vond ik dat we beter moesten kijken naar de rol die mediation zou kunnen spelen in het procesrecht en bijvoorbeeld naar de mogelijke bijdrage die ICT zou kunnen leveren aan het stroomlijnen van het procesrecht. Welnu, een fundamenteel nieuw wetboek is er niet gekomen, maar wel een lange reeks van partiële herzieningen. Daarmee is toch aan een aantal van mijn toenmalige wensen in meer of mindere mate tegemoetgekomen.

Om een paar punten te noemen: de snelheid van procedures is flink verbeterd en ook is de rechterlijke organisatie efficiënter geworden. De digitalisering is in volle gang, al wil ik daar straks graag nog wel een paar kritische kanttekeningen bij plaatsen. De Hoge Raad heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij de verbetering van het procesrecht – zie bijvoorbeeld de vergaande uitspraak uit 2013 dat bewijsbeslag ook buiten IE-procedures mogelijk is. En mediation is als instrument voor alternatieve geschillenbeslechting met name door de EU nadrukkelijk op de juridische kaart gezet. Mijn enige grote zorg bij het huidige procesrecht blijft het kostenaspect en dan doel ik met name op de hoge kosten voor justitiabelen, die de toegang tot de rechter belemmeren. Ik heb niet de indruk dat de kosten van de juridische procedures erg zijn teruggelopen. Sterker: het is voor minder draagkrachtige rechtzoekenden juist ongunstiger geworden om te procederen. Het kostenaspect baart ook zorg daar waar de overheid op de rechtspraak bezuinigt en daarmee de kwaliteit in gevaar brengt.”

“De politieke wind die nu waait is: recht is prima, maar het mag niet teveel kosten”

In hoeverre gaat KEI nog bijdragen aan een verdere versterking van de door u genoemde ontwikkelingen?

“Bij KEI spelen met name twee dingen: vereenvoudiging en digitalisering. Wat de vereenvoudiging van de procedures betreft, heb ik mijn twijfels. De dagvaaringsprocedure en de verzoekschriftprocedure worden min of meer in elkaar geschoven tot een procesinleiding. Dat zou je een vereenvoudiging kunnen noemen, ware het niet dat er vervolgens allerlei uitzonderingen worden gemaakt. Ik noem het verschil tussen de verzoekprocedure en de vorderingsprocedure, het procederen in persoon of met verplichte procesvertegenwoordiger of de verplichting om digitaal te procederen die dan weer niet geldt voor natuurlijke personen en informele verenigingen. En dan heb ik het nog niet eens over de verschillen tussen

verstekzaken en contradictoire zaken in de vorderingsprocedure, en de verschillen tussen verzoeken die worden ingediend zonder dat er een tegenpartij is en waar die er wél is. Kortom, het valt nog maar te bezien of het straks zoveel eenvoudiger zal worden. Wat de digitalisering betreft: dat moet in theorie zeker tot efficiencywinst kunnen leiden. Ik zeg in theorie, want alles staat of valt met de kwaliteit van de uitvoering. Feit is dat de overheid geen goed track record heeft als het gaat om grote automatiseringstrajecten. Ik heb veel vertrouwen in de wijze waarop de Raad voor de Rechtspraak dit aanpakt, maar ik kan niet genoeg benadrukken dat het een illusie is te denken dat je complexe processen zoals het burgerlijk procesrecht met zijn talrijke variaties en niet op voorhand steeds te voorziene procedurecomplicaties in een keer foutloos kunt digitaliseren. Je kunt niet alles voorzien en dat zul je moeten accepteren. Als je maar zorgt dat je snel kunt bijsturen als het fout gaat en een goede ‘fall back’ hebt.”

PONSKAARTEN

Snijders promoveerde op een kwantitatieve analyse van de rechtspraak van de Hoge Raad. Als een van de eerste juridische promovendi in die tijd maakte hij daarbij gebruik van een computer. Voor de gegevensinvoer werden nog ponskaarten gebruikt. Snijders: “Voor mijn onderzoek heb ik, na lang en diep nadenken, een vragenlijst gemaakt met alle mogelijke antwoordcategorieën. Het probleem was: na zes maanden proefonderzoek was ik nog steeds bezig die vragenlijst aan te passen, want elke keer bleek de werkelijkheid veel gevarieerder dan ik in mijn hoofd had... Ik vrees dat dit ook de realiteit bij KEI is. Iedere procesdeskundige weet: ook ook al lijkt het proces op het eerste oog op te delen in een paar varianten, bij nader inzien blijken er toch allerlei afwijkingen te zijn. Neem bijvoorbeeld de faillissementsprocedure: die kent allerlei afwijkingen, een eigen ritme, een combinatie van hoog tempo en optimale zorgvuldigheid, met korte appel- en cassatietermijnen. Ik voorspel dat straks zal blijken dat dit soort afwijkingen niet allemaal van tevoren bij de digitaliseringsoperatie zijn onderkend.”

Snijders ziet KEI in zekere zin als de uitkomst van een al langer bij de politiek

levende wens om de rechterlijke macht kostenefficiënter te maken. “Er ligt duidelijk druk op de rechterlijke macht om sneller en goedkoper te werken en gezien het ambitieuze invoeringstraject van KEI moet dat duidelijk zo snel mogelijk een feit zijn. De politieke wind die nu waait is: recht is prima, maar het mag niet teveel kosten. Dat leidt soms tot merkwuurde spagaten. De Memorie van Toelichting van KEI in eerste aanleg stelt bijvoorbeeld dat de toegang tot de rechter door KEI makkelijker en laagdrempeliger wordt. Maar dat is een wassen neus als je vervolgens de griffierechten opschroeft. Het laat zien dat het burgerlijk procesrecht op de keper beschouwd altijd een compromis is tussen waarden als eenvoud, snelheid en prijsvriendelijkheid, toegankelijkheid en kwaliteit. Die waarden staan per definitie deels op gespannen voet met elkaar, en ergens moet er weer een nieuwe balans worden gevonden. Kijk maar naar de voorgenomen bezuinigingen op de rechtsbijstand, waar de Eerste Kamer uiteindelijk niet mee akkoord is gegaan met een beroep op de waarborgen van de rechtsstaat. ‘In the end’ moet je accepteren dat niet aan alle desiderata van het procesrecht maximaal recht gedaan kan worden gedaan. Het blijft een compromis van waarden.”

U heeft nogal wat uitspraken van de Hoge Raad geannoteerd die betrekking hebben op het beslagrecht. Hoe ontwikkelt dit specifieke rechtsgebied zich in uw ogen?

“De wet is vrij gedetailleerd en dwingend met betrekking tot het beslagrecht, dus veel speelruimte heeft de hoogste rechter niet. Hij geeft zo nu en dan nadere invulling aan de wet en hoewel je af en toe best kritiek kunt hebben op de manier waarop

Burgerlijk procesrecht: een ondergeschoven kindje?

Sommige juridische faculteiten beschikken nog slechts over een hoogleraar Burgerlijk Procesrecht met een heel kleine aanstelling. En op sommige faculteiten wordt het vak wel gedoceerd, maar niet langer ondersteund door werkgroepen. Ook studenten zien het burgerlijk procesrecht soms meer als een ‘verplicht nummer’ dan als een serieus vak voor een afstudeerscriptie. Toch is Sniijders niet ongerust over de toekomst van het burgerlijk procesrecht. Hij vindt – althans binnen het Leidse curriculum – dat er voldoende aandacht aan het vak wordt besteed. “Wel maak ik mij enige zorgen over het gebrek aan aandacht voor procesrecht in de advocatenopleiding”, zegt hij. “Een jonge jurist leert in de praktijk onder de hoede van een goede en ervaren procesadvocaat nog wel bij, maar voor het overige blijft het toch moeizaam: procederen is echt een vak apart en niet makkelijk; een professional moet absoluut weten hoe de vlag er procesrechtelijk bijhangt, wil hij de juiste keuzes maken en niet op zijn neus vallen.” Positief oordeelt hij over het aantal en de kwaliteit van de proefschriften over procesrechtelijke onderwerpen. “Er staat er nu weer een op de rol over het voorlopig getuigenverhoor. Een interessant en actueel onderwerp, zeker als je spreekt over efficiency in de rechtspleging. Het wordt nog spannend welke plek een dergelijk instrument straks zal krijgen als KEI eenmaal van kracht is, want over ondergeschoven kindjes gesproken: de waarheidsvinding en het getuigenverhoor staan bij het KEI regime wel onder druk; voor getuigenbewijs kan bijvoorbeeld volstaan worden met het (en passant) horen ter comparitie. Rechters zullen hier tegendruk moeten geven. Zij kunnen alleen recht doen op basis van de waarheid, zonder waarheid geen recht.”

dat gebeurt, vind ik dat er in grote lijnen goed mee te leven valt. Daarop maak ik één uitzondering: het standpunt dat niet de beslaglegger in een opheffingskortgeding aannemelijk hoeft te maken dat de vordering waarvoor hij beslag heeft gelegd bestaat, maar dat de beslagene aannemelijk moet maken dat die vordering niet bestaat. En dan te bedenken dat het verlot voor dat beslag nota bene ‘ex parte’, dus zonder wederhoor, aan de beslaglegger is verleend. Die stellingname vind ik vanuit het oogpunt van ‘equality of arms’ bepaald discutabel. Daar zal de Hoge Raad echt nog een keer om moeten gaan, en ik verwacht ook dat dit vroeg of laat gebeurt. Beslag is een veel te zwaar middel om zo maar in stand te laten als je op een verzoek tot beslagverlot slechts de partij hoort die er belang bij heeft...”

“Standaardisatie mag nooit een dwangbuis worden”

U noemde een bredere toepassing van mediation als een van de onderwerpen op uw

wensenlijstje. Met de Richtlijn ADR⁴ consumenten en Verordening ODR⁵ consumenten lijkt daar wel enig schot in te zitten. Is er meer mogelijk? Zou mediation in sommige gevallen niet gewoon verplicht moeten worden?

“Een verplichting tot mediation acht ik principieel onjuist. Als je naar de rechter gaat, moet je van de rechter recht kunnen krijgen. Punt. Een verplichting tot mediation staat voor mijn gevoel haaks op de functie van de rechtspraak maar ook haaks op de functie van de mediation; tenslotte is mediation een schikkingsmechanisme onder leiding van een derde waar partijen vrijwillig voor kiezen omdat ze er samen niet uitkomen. Dat laat onverlet dat ik van mening ben dat we meer ruimte voor mediation zouden moeten inruimen in ons juridisch systeem. Er zijn tal van voorbeelden, zeker uit het buitenland, waar mediation succesvol is gebleken bij de beëindiging van geschillen. Het biedt partijen de mogelijkheid om zonder gezichtsverlies uit een impasse te komen en het is in veel opzichten flexibeler dan procederen bij de overheidsrechter, bijvoorbeeld ook ten aanzien van de voertaal waarin of de plaats waar de procedure wordt afgehandeld. De ‘grote broer’ arbitrage kenmerkt zich trouwens ook door flexibiliteit en daar krijg je

net zoals bij de overheidsrechtspraak wel een bindende beslissing van een derde.”

“Het is een utopie te denken dat complexe processen zoals het burgerlijk recht in een keer foutloos kunnen worden gedigitaliseerd”

DWANGBUIS

Aan het einde van het gesprek komt Sniijders terug op de noodzaak van een goede balans in het procesrecht. Naar aanleiding van een vraag over het toenemend gebruik van standaardformulieren zegt hij: “Natuurlijk is de wens tot standaardisering begrijpelijk uit het oogpunt van efficiency. Maar er moet altijd ruimte blijven voor uitzonderingen en standaardisatie mag nooit een dwangbuis worden. Ik heb niets tegen formulieren, maar als een rechtszoekende per abuis het verkeerde formulier gebruikt en dan niet-ontvankelijk wordt verklaard, dan overschrijden we een kritische lijn. Ik zie het als een taak van het rechterlijk apparaat om in redelijkheid en met souplesse met dit soort voorschriften om te gaan. Neem nu de gedachte dat er beperkingen moeten worden gesteld aan de omvang van de procesinleiding. Dat kun je doen, maar er ligt nu een dagvaarding van 100 pagina’s op mijn bureau waar echt alleen maar relevante informatie in staat. Zeker met alle onzekerheden die de invoering van KEI nog met zich mee zal brengen, moeten we vooral het gezond verstand en het rechtsgevoel laten prevaleren boven formalisme.”

Noten

- 1 W.H.D. Asser e.a., *Uitgebalanceerd. Eindrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006.
- 2 H.J. Sniijders, “They have a dream... Een fundamenteel nieuw wetboek van rechtspleging, *NJB* 2003, p. 1696-1707.
- 3 HR 13 september 2013, *NJB* 2013, 2022, *RvdW* 2013, 1059, *JOR* 2013, 330 m.nt. Loesberg, *IER* 2014, 19 m.nt. Eijsvogels, *NJ* 2014, 455 m.nt. Krans.
- 4 Alternative Dispute Resolution.
- 5 Online Dispute Resolution.

Goede Gieren-fonds

Het overgrote deel van de schuldenproblematiek is alleen nog maar op te lossen met een onorthodoxe aanpak, stelt de voormalig Amsterdamse wethouder Pieter Hilhorst. Het mede op zijn initiatief opgerichte Goede Gieren-fonds wil schuldenaren weer perspectief bieden en door een integrale aanpak de maatschappelijke kosten van schulden fors terugdringen.

Als wethouder was Pieter Hilhorst onder meer verantwoordelijk voor de portefeuille Jeugdzorg. En, zo moest hij al snel constateren, bij Jeugdzorg draait het zelden om opvoedingsproblematiek alléén. “Eigenlijk was in alle gevallen sprake van clusterproblematiek, waarvan schulden standaard onderdeel waren. En die schulden vormden vaak een belemmering voor het oplossen van andere problemen.”

Die conclusie deed hem vorig jaar besluiten om samen met onder meer Jos van der Lans en Sadik Harchaoui een nieuw initiatief te starten: het Goede Gieren-fonds. “In Nederland wordt sociale problematiek te veel benaderd vanuit verschillende subdisciplines”, zegt Hilhorst bij een glas muntthee in een café in Amsterdam-Oost. “Voor elk soort problematiek hebben we een suboptimale aanpak ontwikkeld, maar de optelsom van dat alles werkt niet meer. Als je een integrale maatschappelijke kosten-batenanalyse maakt, dan zijn we eigenlijk ‘hardnekkig kortzichtig’ bezig.”

“Sociale problematiek wordt te veel benaderd vanuit verschillende subdisciplines”

Een voorbeeld van zo’n suboptimale benadering is de schuldhulpverlening, zegt Hilhorst. “Laat ik beginnen met te stellen dat daarin de afgelopen jaren het nodige is verbeterd. De tijd dat iedereen werd toegelaten, maar vrijwel geen enkel traject succesvol werd afgesloten, ligt inmiddels achter ons. Maar de vraag blijft: wat doe je met mensen met schulden die om welke reden dan ook niet in aanmerking komen voor een schuldsaneringstraject, of misschien beter: kun je iets slims bedenken om de maatschappelijke kosten die deze groep schuldenaren veroorzaakt terug te brengen?”

PERSPECTIEF BIEDEN

Volgens Hilhorst is het huidige instrumentarium van schuldhulpverleners te beperkt om grote groepen schuldenaren daadwerkelijk uit de problemen te helpen. “Zeker als sprake is van clusterproblematiek: dat vraagt om een andere denkwijze en onor-

thodoxe oplossingen”, zegt hij. “Ik geef je een voorbeeld: een alleenstaande werkende vrouw komt in de financiële problemen. De woningcorporatie dreigt haar uit haar huis te zetten. Een ontruiming brengt een hoop kosten met zich mee en is voor die vrouw een traumatische ervaring. Toch is dit de weg die standaard wordt bewandeld. Stel nu dat die woningcorporatie de vrouw aanbiedt dat ze een jaar de tijd krijgt om een deel van haar schuld in te lopen, bijvoorbeeld door een kamer te verhuren. En tegelijkertijd doet de corporatie haar het aanbod dat ze na dat jaar een goedkopere woning kan betrekken in dezelfde buurt. Dan wordt deze vrouw ‘empowered’ om gericht aan haar schuldproblematiek te werken én wordt haar perspectief op een oplossing op de korte termijn geboden. Nu zit ze thuis in de Ziektewet, omdat ze niet kan werken van de stress en wordt de situatie alleen maar slechter.”

Hilhorst wil maar zeggen: vaak kan meer gedaan worden om iemands schuldenproblematiek op te lossen zolang betrokken partijen maar bereid zijn om van hun vaste routines af te wijken en over alternatieven mee te denken. “Duizenden mensen per jaar komen in de financiële problemen als gevolg van CJIB-boetes”, zegt Hilhorst. “Als wij de overheid zover kunnen krijgen om in plaats van een boete een taakstraf op te leggen, dan kan dat voor velen het begin van een oplossing zijn.”

INITIATIEF BELONEN

Het Goede Gieren-fonds start in mei met een eerste pilot in Eindhoven waarbij twintig

probleemgezinnen betrokken zijn. Hilhorst is betrokken bij de begeleiding. “Het is allemaal maatwerk en zeer arbeidsintensief”, zegt hij. “Maar we hopen dat we met deze pilots als het ware nieuwe gereedschappen en methodes kunnen ontwikkelen die de reguliere schuldhulp vervolgens kan inzetten. Bij de start van dit initiatief is sterk de nadruk gelegd op het feit dat we ook het opkopen van schulden mogelijk willen maken. Maar dat is slechts één van de instrumenten en zeker niet het hoofddoel van het Goede Gieren-fonds. Het gaat erom alternatieven te verkennen die schuldenaren weer aan het stuur zetten en zicht bieden op een échte oplossing. De schuldhulpverlening is nu gebaseerd op een verkeerde gedragstheorie. Als je schulden hebt, moet je eerst boeten en kun je pas na drie of vijf jaar met een schone lei beginnen. Initiatief nemen wordt niet beloofd: als je gaat werken, krijg je niet meer geld, want je moet alles afdragen. Als je werk kunt krijgen maar dan wisselende inkomsten hebt, zeggen ze in de schuldsanering: blijf maar in de uitkering, dan heb je zekere inkomsten. Wij zeggen: initiatief moet je belonen, ook al zit iemand in de schuldhulp.”

KASMONI

Het Goede Gieren-fonds wil zich nadrukkelijk ook met preventie gaan bezighouden, stelt Hilhorst. Zo wil het de mogelijkheden onderzoeken hoe mensen geld kunnen besparen door de handen ineen te slaan om zo meer koopkracht te krijgen. Op die manier zou het makkelijker moeten worden om financiële tegenslagen op te vangen.

Good Vultures

In Amerika zijn volgens Hilhorst bedrijven actief die bij wijze van businessmodel heel goedkoop schulden van consumenten opkopen, om diezelfde consumenten vervolgens onder grote druk te zetten om te betalen (‘vultures’). Een aan de Occupy-beweging gelieerde actiegroep, de ‘Rolling Jubilee’, besloot vervolgens dit om te draaien: via crowd funding werd \$ 400.000 ingezameld, waarmee vervolgens \$ 15 miljoen dollar aan schulden werd opgekocht – en kwijtgescholden (‘good vultures’). De oprichters van het Goede Gieren-fonds zijn geïnspireerd door dit Amerikaanse initiatief. Anders dan de Rolling Jubilee heeft het Goede Gieren-fonds nog geen daadwerkelijk fonds tot zijn beschikking. Hilhorst: “Onze insteek is anders: we proberen zoveel mogelijk samen te werken met de Gemeentelijke Kredietbanken, die ook schulden kunnen opkopen. Alleen als de gemeente dat om de een of andere reden niet kan of wil, willen we zelf actief worden. In Eindhoven hebben we daarom contact met de Start Foundation, een onafhankelijke maatschappelijke investeerder die kansen en werk wil creëren voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt.”

Hilhorst: “Er is sprake van een vreemde asymmetrie in Nederland. We hameren heel erg op eigen verantwoordelijkheid, maar als blijkt dat mensen die eigen verantwoordelijk niet kunnen dragen, tuigen we een duur traject op om mensen te disciplineren. Vroeger waren Sociale Diensten bereid om bijvoorbeeld huur en vaste lasten in te houden op de uitkering en dat was voor veel mensen een uitkomst. Nu beperkt men zich sec tot het uitkeren en blijkt dat mensen die luxe niet aankunnen met alle maatschappelijke kosten van dien. Misschien moeten we daar toch weer anders tegenaan gaan kijken.”

Het idee dat mensen geld kunnen besparen door de handen ineen te slaan om zo meer koopkracht te krijgen, is niet nieuw, maar is in feite een moderne variant van het aloude Surinaamse kasmonisysteem, zegt Hilhorst. “Je legt maandelijks een klein bedrag in en als je ineens voor een grote uitgave komt te staan dan kun je een beroep doen op de kas. De essentie van kasmoni is uitgestelde behoeftebevrediging. Deelnemers weten dat ze het individueel niet kunnen opbrengen om maandelijks het geld naar een spaarrekening over te maken. Kasmoni legt die zelfverkozen dwang met sociale middelen op. Dat is hetzelfde principe dat bijvoorbeeld wordt toegepast bij Weight Watchers of de AA.”

“De schuldhulpverlening is gebaseerd op een verkeerde gedragstheorie”

ONWIL

Los van de geplande pilot in Eindhoven en een eveneens in de steigers staande pilot in Amsterdam is het Goede Gieren-fonds vooral nog een belofte. “We zijn in gesprek met de gemeenten Groningen en Haarlem en met Den Haag praten we over een incassovrije wijk. Maar of we echt succes gaan boeken, moet de praktijk uitwijzen”, zegt Hilhorst. “We zijn in ieder geval niet naïef: natuurlijk zullen er altijd schuldenaren zijn waar echt niets mee te beginnen valt. Maar wij denken dat er een grote groep schuldenaren is waarbij de nu geconstateerde onwil in feite gewoon een gebrek aan perspectief is. Als er geen enkel uitzicht bestaat op een oplossing, dan is de enige mogelijkheid meegaan in het systeem mee te spelen en nog meer schulden maken. Die komen immers toch op de grote berg.”

Met de KBvG heeft het Goeden Gieren-fonds nog geen overleg gevoerd, al zegt Hilhorst benieuwd te zijn naar de visie van de beroepsorganisatie op het initiatief. “Vooralsnog zijn we vooral druk met het in kaart brengen van casussen waarin overduidelijk is dat het gereedschap ontbreekt om een doorbraak te forceren. Als we weten welke barrières er allemaal zijn en hoe we die uit de weg kunnen ruimen, gaan we zeker met meer stakeholders in gesprek.”

Verlag van het werkbezoek van de staatssecretarissen

Op 5 maart 2015 bezochten de (toenmalige) staatssecretaris Teeven en staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid het gerechtsdeurwaarderskantoor BoitenLuhrs. In korte tijd is dit al het tweede werkbezoek en tevens een bijzondere: nog nooit bezochten twee staatssecretarissen tegelijkertijd een gerechtsdeurwaarderskantoor.

Een belangrijk onderwerp van het werkbezoek was het beslagregister. Aan de hand van een presentatie en verschillende casussen werd stap voor stap doel en werking van het beslagregister uitgelegd.

Een ander thema was het kindgebonden budget en de kostendelersnorm in de berekening van de beslagvrije voet. Het opnemen van het kindgebonden budget en mogelijk de kostendelersnorm in de berekening van de beslagvrije voet draagt niet bij aan de praktische uitvoerbaarheid van de regeling. De gerechtsdeurwaarder heeft dan nog meer gegevens nodig om de beslagvrije voet juist te kunnen vaststellen. In het preadvies Naar een nieuwe beslagvrije voet zet de KBvG, om die en andere redenen, nadrukkelijk in op het verbeteren van de huidige informatievoorziening rond het beslag op inkomsten. Voorgesteld wordt onder andere om de gerechtsdeurwaarder bij het verkrijgen van de benodigde gegevens minder afhankelijk te maken van de medewerking van

de schuldenaar. Tegelijkertijd probeert de KBvG om, los van het preadvies, het communicatietraject tussen de gerechtsdeurwaarder en de schuldenaar te verbeteren, onder meer door het ontwikkelen van een modelformulier 'Bepaling beslagvrije voet'. Door het gebruik van dit formulier op een aantal momenten in het werkproces rondom het beslag op inkomsten (te zijner tijd) verplicht voor te schrijven, kunnen extra contactmomenten tussen de gerechtsdeurwaarder en de schuldenaar worden gecreëerd. Contactmomenten waarin de gerechtsdeurwaarder ten opzichte van de huidige situatie extra kan wijzen op het belang van het aanleveren van de benodigde gegevens. Via deze twee sporen probeert de KBvG om een verbetering van de huidige informatievoorziening te bewerkstelligen. Dit moet ertoe leiden dat het eenvoudiger wordt om de juiste beslagvrije voet vast te stellen.

Beide staatssecretarissen bleken goed op de hoogte en geïnteresseerd in de dossiers, met name het beslagregister kon op veel belangstelling rekenen. De heer Arjan Boiten was de gastheer en voorzitter Wilbert van de Donk, bestuurslid Jan de Swart en directeur Karen Weisfelt vertegenwoordigden de KBvG deze middag. Een fotograaf legde de middag vast.

Het mijnenveld van de nalatenschap

Op het Ministerie van Veiligheid en Justitie wordt het wetsvoorstel ‘Bescherming erfgenamen tegen onverwachte schulden’ voorbereid. Een nieuw artikel 4:194a BW beoogt het privévermogen te beschermen van erfgenamen die na een zuivere aanvaarding van een nalatenschap worden geconfronteerd met schulden van de erflater die zij kenden noch behoorden te kennen. Wilbert Kolkman, hoogleraar Notarieel Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, vindt het een sympathieke geste van de wetgever, maar had liever een meer fundamentele herziening van het erfrecht gezien.

‘**T**here is no such thing as a free lunch’, luidt het gezegde in het Engels. Maar soms kan een maaltijd wel erg duur uitpakken. Zo besluiten twee volwassen kinderen van een zojuist overleden moeder om, na een lange dag waarin zij zaken voor de uitvaart hebben geregeld, met hun respectievelijke partners een hapje te gaan eten in een Delftse brasserie. De rekening van € 119 voldoen ze met een bankpas van moeder.

Helaas voor deze twee erfgenamen is er nog een derde erfgenaam in het spel, die nog een vordering heeft op de overleden vrouw die (kennelijk) niet of niet helemaal uit de nalatenschap kan worden voldaan. Erfgenaam nummer drie stelt erfgenamen een en twee vervolgens aansprakelijk voor de nalatenschapsschulden – een claim die het Hof Den Haag toewijst.¹

Door de rekening te voldoen met de pas van moeder hebben zij, aldus het Hof, ‘gelden van de nalatenschap verbruikt voor zichzelf en er aldus als heer en meester over beschikt’. En dergelijke gedragingen gelden als ‘daden van zuivere aanvaarding’, met als gevolg dat erfgenaam een en twee met hun eigen vermogen aansprakelijk zijn voor de schuld van moeder.

“Het is een zeer recente casus in een lange reeks”, zegt Wilbert Kolkman op zijn werkamer in de Groningse binnenstad. “Het geval illustreert dat de ogenschijnlijke eenvoud van ons erfrecht in de praktijk geregeld leidt tot uitkomsten die strijdig zijn met het rechtsgevoel.”

Volgens Kolkman hebben erfgenamen in beginsel drie mogelijkheden. De eerste is dat ze de nalatenschap ‘zuiver’ (zonder voorbehoud) aanvaarden. Dit houdt in dat

bij een negatieve nalatenschap de erfgenamen met hun eigen vermogen instaan voor de schulden. De tweede optie is ‘beneficiair aanvaarden’, ook wel ‘aanvaarden onder het voorrecht van boedelbeschrijving’ genoemd. In dat geval is slechts de boedel aansprakelijk voor schulden van de nalatenschap: er wordt als het ware een ‘muurtje’ geplaatst tussen de nalatenschap en het eigen vermogen. De derde variant is verwerping. De erfgenaam verklaart dan niets met de nalatenschap te maken te willen hebben, of deze nu positief of negatief is.

ONGEWENSTE NEVENEFFECTEN

“Hoe helder dit systeem ook mag lijken, in de praktijk ontstaan er geregeld problemen”, zegt Kolkman. “Dat komt omdat zowel voor beneficiair aanvaarden als verwerpen een vormvereiste geldt, te weten een verklaring ter griffie van de rechtbank.

Er bestaat dus geen wettelijk systeem dat erfgenamen automatisch beschermt tegen schulden van de nalatenschap. De erfgenaam moet zelf in actie komen om deze bescherming te krijgen.”

“De ogenschijnlijke eenvoud van ons erfrecht leidt in de praktijk geregeld tot uitkomsten die strijdig zijn met het rechtsgevoel”

Zuivere aanvaarding kan echter plaatsvinden door een vormvrije getekende verklaring of door andere ‘daden van zuivere aanvaarding’. Kolkman: “En zoals we zojuist naar aanleiding van het arrest van het Hof Den Haag geconstateerd hebben, is het voor interpretatie vatbaar wat onder zo’n daad moet worden verstaan. Anders gesteld: nietsvermoedende erfgenamen kunnen door goedbedoelde handelingen geacht worden een erfenis zuiver te hebben aanvaard, óók als die achteraf gezien negatief is.”

Volgens Kolkman komt in het in praktijk steeds vaker voor dat een erfenis wordt aanvaard die aanvankelijk positief is, maar die in de loop van de tijd negatief wordt. “Dat laatste is door de crisis bepaald geen denkbeeldig scenario meer. Het ouderlijk huis wordt aanvankelijk voor € 300.000 te koop gezet, na een jaar wordt de vraagprijs verlaagd naar € 240.000 en nog eens anderhalf jaar later wordt het voor € 185.000 verkocht. Dan blijkt er ineens onvoldoende opbrengst te zijn om de schulden uit de nalatenschap te voldoen en resteert een negatief saldo.”

Er is een inmiddels een tweetal rechterlijke uitspraken² waarin erfgenamen met een beroep op de redelijkheid en billijkheid worden ontslagen van de wettelijke verplichting om met hun eigen vermogen de schulden uit een nalatenschap te voldoen. “Die twee vonnissen betreffen echter uitzonderlijke gevallen. Vandaar dat de wetgever nu tracht om met een extra artikel in het BW eventuele ongewenste neveneffecten van een zuivere aanvaarding weg te nemen”, aldus Kolkman.

BENEFICIAIRE AANVAARDING ALS HOOFDREGEL

De vraag is: gaat de wetgever daar met een nieuw artikel 4:194a BW in slagen? Dat is niet aannemelijk, stellen veel notarieel-rechtelijke wetenschappers en ook de Raad voor de Rechtspraak. Kolkman: “Er zitten maar liefst twee juridische angels in dit wetsvoorstel. De eerste is de formulering dat de erfgenaam geen weet heeft van de schuld en die ook niet ‘behoort te kennen’. In die laatste zinsnede zit opgesloten dat gedegen kennis van de administratie van de overledene je als het ware wordt toegerekend. De twee erfgenamen in onze casus zouden zich dus niet op dit artikel hebben kunnen beroepen, want de vordering van erfgenaam nummer drie staat zeer waarschijnlijk wel ergens zwart op wit in de boeken. Maar zelfs als de erfgenaam deze hobbel heeft genomen, dan nog is het aan de beoordeling van de kantonrechter of en in welke mate de erfgenaam opdraait voor de schulden van de erflater. In het wetsvoorstel is namelijk een redelijkheidstoets ingebouwd. De kantonrechter kan dus ook bepalen dat je weliswaar niet voor de gehele schuld opdraait, maar ‘in redelijkheid’ wel voor een deel. Kortom, juridisch nogal een glibberig pad.”

Kolkman is dan ook van mening dat de wetgever feitelijk wegloopt van de in zijn ogen gewenste fundamentele herziening van het erfrecht, te weten: de beneficiaire aanvaarding tot hoofdregel maken. Hij zegt: “Het worden van erfgenaam is een automatisme en heeft niets met de aanvaarding te maken. Vervolgens zou je kunnen zeggen: als je je daarna als erfgenaam gedraagt, dan is dat per definitie beneficiair. Je neemt als het ware de verplichting op je de erfenis financieel netjes af te handelen, inclusief de betaling van de eventuele schulden. Dit is in feite het systeem dat onder de naam ‘beneficium separationis’ al bestond in het Romeinse recht. Blijft er dan nog wat over, dan is dat voor jou als erfgenaam. Blijft er niets over, dan is dat pech voor de schuldeisers. Zo voorkom je dat er een grijs gebied ontstaat waarin erfgenamen zonder het te weten vermogensrechtelijk naadloos in de voetstapen van de overledene treden – met alle gevolgen van dien. Het is een heel logische stap, maar helaas durft men die politiek kennelijk nog niet te nemen.”

OPENBARE REGISTRATIE

Mocht het nieuwe wetsvoorstel van kracht worden, dan zal dit vrijwel zeker tot een toename van het aantal procedures over nalatenschappen en dus tot nieuwe jurisprudentie leiden, denkt Kolkman. Tevens vermoedt hij dat schuldeisers er vaker toe over zullen gaan om een nieuwe of bestaande schuld 'bekend' te laten zijn, bijvoorbeeld door er de voorwaarde van openbare registratie aan te verbinden. "Dat verkleint de kans aanzienlijk dat de erfgenamen bij overlijden van de schuldenaren een beroep kunnen doen op de omstandigheid dat zij geen weet hadden van de schuld."

“Het is voor interpretatie vatbaar wat als een daad van zuivere aanvaarding kan worden gezien”

Hoe dan ook, zolang zuivere aanvaarding – al dan niet door gedragingen – de hoofdregel blijft, is het zaak om als schuldeiser goed te letten op de gedragingen van erfgenamen, in geval een schuldenaar komt te overlijden. Kolkman: "Het klinkt niet erg sympathiek, maar de kansen om de schuld alsnog te kunnen incasseren zijn bij een zuivere aanvaarding het grootst. Het is dus in het belang van de schuldeiser als hij een 'zuivere aanvaarding door gedraging' juridisch aannemelijk kan maken. Het enkel corresponderen met de erfgenamen over de schuld is daarvoor onvoldoende, maar wie de erfgenamen ertoe weet te verleiden alvast een eerste onvoorwaardelijke aanbetaling te doen, staat daarna behoorlijk sterk."

Noten

- 1 Hof Den Haag 8 april 2014, *RN* 2014, 74, *RFR* 2014, 99.
- 2 Rb. Roermond 24 november 2011, *ECLI:NL:RBROE:2011:BU6290* en Rb. Limburg 1 februari 2013, *NJF* 2013, 118, *RN* 2013, 41. Het bijzondere van deze uitspraken is dat de rechter afwijkt van de regel dat een eenmaal gedane keuze (hier zuivere aanvaarding) onherroepelijk is.

De deurwaarder en zijn telefoon

Uit de praktijk geeft een blik in de keuken van de gerechtsdeurwaarder. Deze keer aandacht voor de ervaringen van een gerechtsdeurwaarder in de dagelijkse – en immer verrassende – beslagpraktijk.

Door mr. M. Plitscher, toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Maastricht

In het laatste jaar van mijn rechtenstudie liep ik stage op een gerechtsdeurwaarderskantoor. Daar viel mij onmiddellijk iets op. Bijna dagelijks kwamen conceptbeslagrekesten binnen van advocaten die voornemens waren deze in te dienen bij (toen nog) de President van de Arrondissementsrechtbank. Waar was dat goed voor? Waren die advocaten niet goed op de hoogte van het beslagrecht? Waren ze niet zeker genoeg van hun zaak? Waarom moest een deurwaarder hun werk controleren? Maar al heel snel kwam ik er achter dat dit het resultaat was van een goede samenwerking tussen advocaat en deurwaarder.

De advocaat, bij uitstek een specialist op het gebied van materieel recht en meestal goed op de hoogte van het formele recht en de deurwaarder, bij uitstek een specialist op het gebied van beslagrecht, niet alleen specialistisch op het gebied van de formele aspecten van het beslagrecht, maar ook een (ervarings-) deskundige met betrekking tot de praktische uitvoering van beslagen. Want hoe mooi een verhaal op papier vaak ook is, in de praktijk loopt het lang niet altijd zoals verwacht. Daarnaast moet je als deurwaarder regelmatig een soort logistiek expert zijn om opdrachten tot een goed einde te brengen.

Nu, jaren later met ons kantoor in Maastricht, ben ik blij dat ook bij ons een groot deel van onze opdrachtgevers hun beslagrekesten op voorhand aan ons voorlegt om even te sparren over de inhoud en/of de uitvoerbaarheid van het verzoek. Deze werkwijze heeft zijn meerwaarde wel bewezen. Terwijl ik hier zo over denk, schiet mij een oude zaak te binnen. Een zaak waarbij vooraf juist niet was gespard over het verzoekschrift, wat in eerste instantie leidde tot een lastige situatie. Bovendien een zaak met een logistieke uitdaging.

Het speelde zich af op een vrijdag. Zo tegen half vijf's middags meldden zich twee jonge advocaten op ons kantoor met de vraag of ik nog diezelfde middag of avond over kon gaan tot een pandhoudersexecutie. Ten behoeve van een grote bank was een pandrecht gevestigd op de volledige voorraad (showroom-) keukens van een nabijgelegen keukenzaak. De keukenzaak dreigde na het weekend failliet te gaan, zodat de bank een groot belang had om haar stille pandrecht om te zetten in een vuistpand. Nu het pandrecht bij onderhandse akte was gevestigd hadden de advocaten verlot gevraagd voor de bewuste 'omzetting'. Althans, dat dachten ze.

Na eerste lezing van de beschikking kwam ik tot de conclusie dat enkel verlot was gevraagd en gekregen voor een beslag tot afgifte, maar dat was niet wat ze wilden. Daarmee zouden ze niet kunnen voorkomen dat de keukens bij een eventueel faillissement in de

faillissementsboedel zouden vallen. Dit was geen goed nieuws en zeker niet op vrijdagmiddag. Vooral omdat op dat moment al geen voorzieningenrechter meer aanwezig was bij de rechtbank aan wie een nieuw of aanvullend verlot gevraagd kon worden. Gelukkig wisten deze advocaten toch nog een voorzieningenrechter te bereiken die bereid bleek te zijn om thuis aan de keukentafel met de hand het verlot aan te vullen. Uiteindelijk werd mij die vrijdagmiddag na 18.15 uur pas de opdracht verstrekt om uitvoering te geven aan het verlot en het stille pandrecht om te zetten in een vuistpand.

Toen begon de uitdaging pas echt. Kon nog politie geregeld worden voor deze avond? Een slotenmaker? Vrachtwagens? Mensen? Gelukkig heb ik mijn 'magische deurwaarderstelefoon'. Een telefoon waarin in de loop der jaren een uitgebreid adressenbestand is opgebouwd van partijen die in dit soort gevallen wel eens heel goed van pas zouden kunnen komen. Ook dit keer bleek de telefoon weer de truc te doen. Het was namelijk niet veel meer dan een uur later toen ik met een hulpofficier van justitie, een slotenmaker, een aantal vrachtwagens en veertien man personeel het terrein van de keukenzaak op reed om deze voor hen uiteraard vervelende, maar vanuit het oogpunt van de bank begrijpelijke actie uit te voeren.

Ook toen kon nog niet direct begonnen worden. Advocaten werden opgetrommeld en er ontstond een onderhandeling tussen partijen. Hierbij werd ik, met ruggenspraak met een van de juristen van de bank, de spreekbuis van de bank. Uiteindelijk is onderhandeld tot 1.00 uur 's nachts, waarna overeenstemming werd bereikt tussen de bank en de keukenzaak, welke overeenstemming door mij met de hand werd opgetekend. Een beheerovereenkomst werd gesloten, waarbij het beheer en de sleutels van de keukenzaak aan de bank werden overgedragen. Op deze manier hoefde niet alle keukens gedemonteerd te worden, met alle mogelijke schade van dien, en bijkomend voordeel, ik zou niet nog het hele weekend bezig zijn met de uitvoering van de opdracht, terwijl toch het doel van mijn opdrachtgever werd bereikt.

Dit zijn de zaken waar ik als deurwaarder veel voldoening uithaal, juridisch inhoudelijk, logistiek uitdagend en praktisch opgelost met instemming van beide partijen.

Gered door mijn telefoon, hoewel overleg vooraf misschien toch iets handiger was geweest...

Reilen en zeilen

‘O f we in de nabije toekomst eindelijk weer eens in rustiger vaarwater komen’, luidde de hartenkreet tijdens een recente ressortvergadering. Ik ben bang dat dat nog even op zich laat wachten. Zowel in de dagelijkse beroepspraktijk als aan de bestuursafel zijn de uitdagingen groot. Zo ligt het wetsvoorstel Doorberekening kosten toezicht en tuchtrecht bij de Tweede Kamer. Het is de bedoeling het wetsvoorstel nog vóór het zomerreces door de Kamer te loodsen. Niet om morele of wetstechnische redenen, maar simpelweg omdat in de begroting al rekening is gehouden met de bezuiniging.

De weerstand tegen dit voorstel is breed gedragen. Met het notariaat en de advocatuur wordt veel gesproken, over bijvoorbeeld KEI, maar momenteel vooral over toezicht en tuchtrecht. Op 18 juni vindt de derde Juridische poort, een initiatief van de KNB en KBvG, plaats in persentrum Nieuwspoor in Den Haag. Deze bijeenkomst zal in het teken staan van het wetsvoorstel.

Het is allerminst zeker dat het wetsvoorstel in zijn huidige vorm de eindstreep haalt, zo veel is wel duidelijk uit de eerste (schriftelijke) inbreng vanuit de Kamer. Met genoeg constateer ik dat de inbreng vanuit de KBvG op veel onderdelen wordt gevolgd. Met – voor de KBvG ongekende – felheid betogen we dat het ondenkbaar is om de kosten van het tuchtrecht, waarvan slechts 7 % van de klachten gegrond wordt verklaard, in zijn geheel af te wentelen op onze kleine beroepsgroep. Het gehanteerde begrip ‘profijtbegin-sel’ is een schaamteloos excuus voor bezuiniging. En ik herhaal het nog maar eens, daarbij geldt voor de gerechtsdeurwaarder dat de veronderstelde samenhang tussen kwaliteit van dienstverlening en het aantal klachten simpelweg ontbreekt.

Toch anticiperen wij wel op bepaalde onderdelen van het wetsvoorstel. Het integraal toezicht, nu al van toepassing op het notariaat kan voor de KBvG en het BFT grote gevolgen hebben. In dat kader worden al enige tijd verkennende gesprekken gevoerd met de betrokken partijen. De KBvG heeft de kwaliteitscontrole en auditing goed ingericht.

Vermeldenswaard is dat de KBvG een voortrekkersrol vervult binnen een project van een aantal landen binnen de UIHJ ten aanzien van monitoring & control van gerechtsdeurwaarders. Internationaal staat de Nederlandse gerechtsdeurwaarder goed op de kaart en dienen wij als gidslid voor de inrichting van rechtsbestellen op het gebied van betekening en tenuitvoerlegging.

Terug naar de praktijk van alledag, daar is dat besef niet altijd aanwezig. Onder de beroepsge-noten is veel te bespreken, de vele veranderingen van de afgelopen jaren en de verdere veranderingen die nog op stapel staan, zorgen immer voor gesprekstof en soms voor frustratie. Dat uit zich op ressortvergaderingen, in publieke discussies op fora of door de opkomst van een belangenvereniging. Het gaat onze beroepsgroep nu eenmaal niet meer zo voor de wind

als in vroeger tijden. Des te belangrijker is het dat wij samen blijven staan voor de omvangrijke en relevante taak die we als gerechtsdeurwaarders vervullen binnen ons rechtsbestel. Samen houden we de kwaliteitsnorm en de beroepseer hoog.

In dat kader is het mooi dat de ledenraad van de KBvG, na een fikse verjongingskuur, blaakt van onvervalst Hollandse branie. De commissie Meerjarenbeleid heeft eind vorig jaar de handschoen opgepakt om de toekomst mede vorm te geven. Een groep jonge, ambitieuze mensen is druk doende aan de tekentafel. Zij werken een beleidsvisie voor de komende jaren uit en schetsen de contouren van het ambt van de gerechtsdeurwaarder in de nabije toekomst. Wie weet gooien ze het over een compleet andere boeg. Ik ben werkelijk benieuwd en zie uit naar de eerste resultaten.

In de afgelopen jaren is veel gedaan om onze beroepsorganisatie en ons ambt goed op de kaart te zetten. Dat stemt tevreden, maar geen enkele kapitein kan koers houden door slechts achterom te kijken. Die koers bepalen we als PBO voor een groot deel zelf, binnen de vaargeulen die de politiek ons gunt. Maar om mede vorm te geven aan onze toekomst moet u wel aan boord zijn. Want de beste stuur-lui staan alleen in het spreekwoord aan de wal.

Wilbert van de Donk
Voorzitter

PERSONALIA

2015

Beëdigd

De heer J. Veenbaas	Kampen	30-04-2015
De heer mr. E.H. Vroegop	Wageningen	20-05-2015

Waarnemingen

Waargenomen	Waarnemer	Plaats	Van	Tot
Mw. G.G. Breunissen	R. Hartemink	Wageningen	01-09-2014	01-06-2015
A.J.T. Geboers	mr. A. Legel	Venray	01-07-2014	01-07-2015
J.P.A.M. Hanegraaf	Mw. M.G.H. Langes	Helmond	27-02-2015	27-05-2015
W.K. Hoeve	J. Busscher	Noordhorn	30-04-2015	17-10-2015
P.J. IJzerman	J. Veenbaas	Kampen	01-01-2015	01-07-2015
J.D. Kuik	Y. van Dongen	Eindhoven	22-04-2011	01-07-2015
R. Pijnacker	W.R. Jongejan	Zeist	05-03-2013	15-09-2015
J.H.L. Sinkiewicz	Mw. J.W.W.M. Boers	Maastricht	23-01-2015	23-07-2015
P. Taal	Y.C.M. van Korven	Eindhoven	22-04-2011	01-07-2015
J.C.M. van der Weijden	U.R.G. Pijloo	Amsterdam	17-02-2014	17-11-2015
F.H. Weggemans	A.L.T. Donkers	Emmen	01-01-2015	01-07-2015
W. Wielens	W.R. Jongejan	Assen	17-07-2014	17-01-2016
R. Wijburg	mr. R.R. Bouwman	Purmerend	01-04-2015	01-10-2015
C.H.J. Wijers	W.R. Jongejan	Haarlem	25-03-2015	25-09-2015

Nieuwe leden

M. El Filali	Dordrecht	01-04-2015
Mw. A. van der Meer	Almere	18-05-2015

Gedefungeerd:

Mw. W.E.C.A. Lochten	Goes	01-06-2015
Mw. C.A.H.M. Venhorst -van Gastel	Goes	01-06-2015

Wijziging vestigingsplaats

	Was	Is	m.i.v.
A. Agterhuis	Apeldoorn	Almelo	01-04-2015
mr. A. Legel	Apeldoorn	Venray	01-07-2015

Overleden:

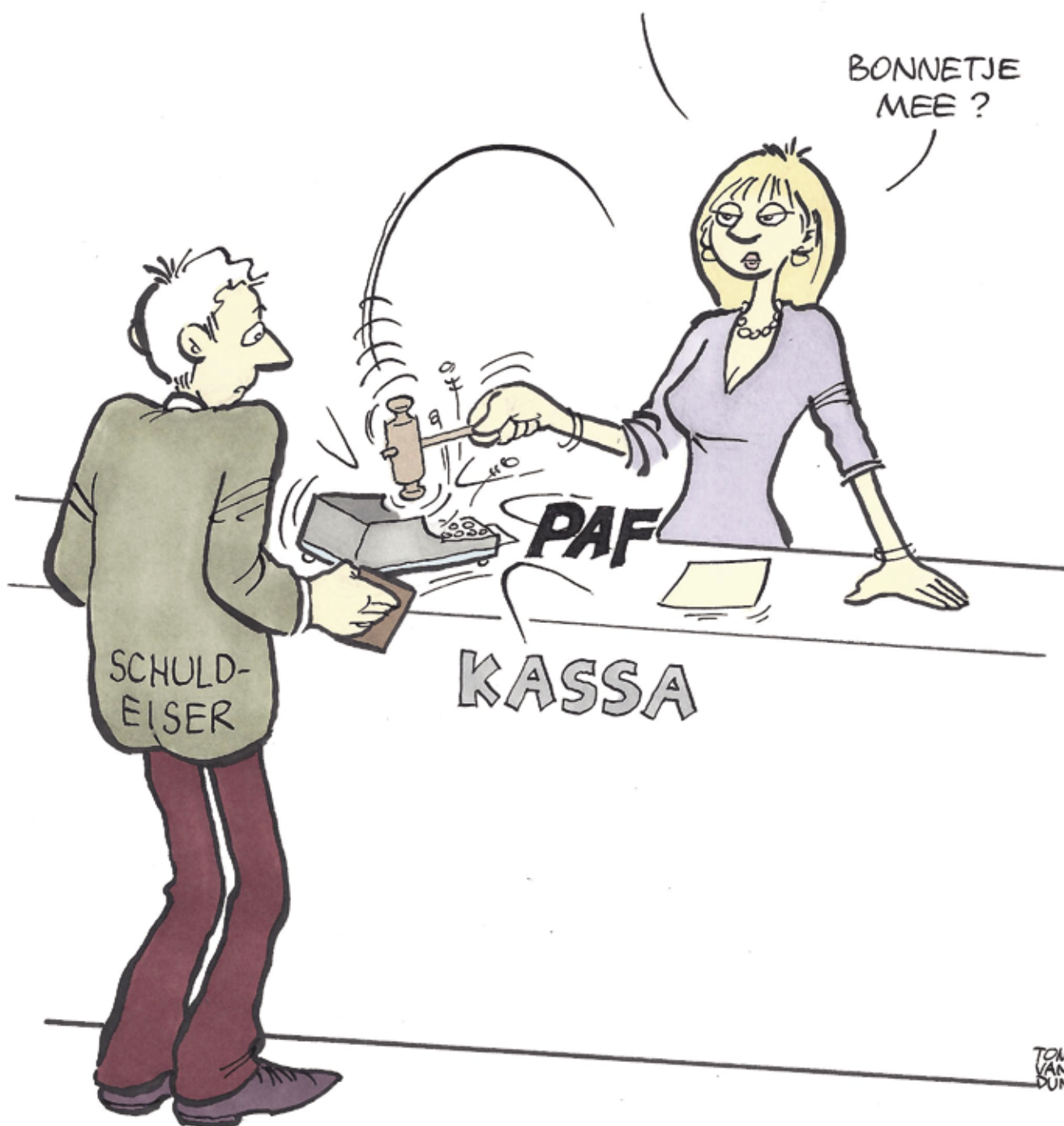
Op 18 mei is op 67-jarige leeftijd overleden de heer H.K. Hendriks, oud kandidaat-gerechtsdeurwaarder in Nijmegen.

GRIFFIERECHTEN

BETALING...

...GEACCEPTEERD!

BONNETJE
MEE ?

Verjaring en stuiting in de Algemene wet bestuursrecht

Door mw. mr. M. Bernardt, gerechtsdeurwaarder in Dordrecht¹

INLEIDING

Het gevolg van verjaring is dat degene die verzuimd heeft om tijdig te betalen niet meer tot nakoming kan worden gedwongen. Hoewel de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) al op 1 juli 2009 is ingevoerd, worden nog steeds fouten gemaakt bij de stuiting van bestuursrechtelijke geldschulden. Dat blijkt bijvoorbeeld uit een uitspraak van de Hoge Raad van 3 april 2015.² Foutieve stuiting kan verjaring tot gevolg hebben. Het arrest had betrekking op een onjuiste stuitingshandeling. Daarnaast werden fouten gemaakt met betrekking tot het tijdstip van de stuiting.

In dit artikel wordt ingegaan op de verjaringstermijnen die voorkomen in de Awb en de wijze waarop stuiting moet plaatsvinden, zowel door het bestuursorgaan als de burger.

DE AWB EN HET BW

Boek 3 BW regelt de onderwerpen stuiting en verjaring voor het privaatrecht. Het bestuursrecht kent in de Awb³ zijn eigen regeling omtrent stuiting van verjaring en kent ook eigen verjaringstermijnen. Bij de ontwikkeling van de Awb is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het BW.⁴

HET RECHTSGEVOLG VAN VERJARING

Indien en zodra de verjaring voltooid is, gaan de bevoegdheden van het bestuursorgaan van rechtswege teniet. Of de schuldenaar zich wel of niet op de verjaring beroept, doet dus niet ter zake. Tot nakoming kan niet meer worden gedwongen, de natuurlijke verbintenis blijft wel bestaan. Dit wil zeggen dat als inderdaad betaling plaatsvindt nadat de vordering is verjaard, dit bedrag niet als onverschuldigd betaald teruggevorderd kan worden.

VERJARINGSTERMIJN

De in de afdeling van de verjaring opgenomen termijnen gaan niet over de vraag binnen welke termijn een bestuursorgaan nog rechtsgeldig een verplichting tot betaling kan vaststellen, zoals bijvoorbeeld in artikel 5:45 Awb waarin de verjaringstermijnen voor het opleggen van een boete zijn vastgesteld,⁵ maar om de vraag hoe lang degene die verzuimd heeft tijdig aan een verplichting tot betaling van een bestuursrechtelijke geldschuld te voldoen, nog in rechte tot nakoming kan worden gedwongen.

In artikel 4:104 Awb staat de hoofdregel opgenomen, die bepaalt dat de rechtsovername tot betaling van een geldsom verjaart vijf jaren nadat de voorgeschreven betalingstermijn is verstreken.

In afwijking van deze regel, opgenomen in artikel 5:35 Awb, verjaart de bevoegdheid tot invordering van een verbeurde dwangsom na verloop van een jaar na de dag waarop zij is verbeurd.

Van belang bij een verbeurde dwangsom is daarmee de datum wanneer deze is verbeurd.

De last onder dwangsom is een herstelsanctie. Deze herstelsanctie bestaat uit twee mogelijkheden. Zo kan een last worden gegeven tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding of kan de verplichting worden gegeven tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Bij een last onder dwangsom die strekt tot het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding, wordt een termijn gesteld gedurende welke de overtreder de last kan uitvoeren zonder dat een dwangsom wordt verbeurd. Na het verstrijken van de termijn wordt de dwangsom verschuldigd. De termijn van een jaar gaat lopen na de dag waarop de dwangsom is verbeurd. De verbeurde dwangsom dient binnen zes weken te zijn voldaan. Is dit niet het geval dan zal het bestuursorgaan een invorderingsbeschikking uitvaardigen. Deze beschikking heeft een declaratoir karakter omdat de dwangsommen van rechtswege zijn verbeurd door overtreding van de last. De vaststelling bij beschikking is nodig om de geldschuld in te vorderen maar laat haar niet ontstaan. Deze invorderingsbeschikking kan daarom niet worden aangemerkt als een stuitingshandeling.⁶

De memorie van toelichting geeft aan dat de bepalingen van afdeling 4.4.3 Awb inzake de stuiting en verlenging van de verjaringstermijn bij een verbeurde dwangsom van overeenkomstige toepassing zijn.⁷

STUITING

Artikel 4:105 Awb geeft twee mogelijkheden voor stuiting van de verjaring. Deze twee manieren zijn voor zowel het bestuursorgaan als de burger hetzelfde. De verjaring kan worden gestuit door het instellen van een daad van rechtsvervolgving voor de burgerlijke rechter⁸ en stuiting kan plaatsvinden door erkenning van het recht van de schuldeiser.⁹

Daarnaast kan het bestuursorgaan volgens artikel 4:106 Awb de verjaring ook stuiten door een aanmaning als bedoeld in artikel 4:112 Awb, het geven een beschikking tot verrekening of het uitvaardigen van een dwangbevel, of door een daad van tenuitvoerlegging van een dwangbevel.

De aanmaning van artikel 4:112 Awb dient aan specifieke eisen te voldoen, te weten vermelding van de betalingstermijn en vermelding dat bij niet tijdige betaling deze kan worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar te nemen invorderingsmaatregelen.

De schuldeiser van het bestuursorgaan – tenzij deze zelf een bestuursorgaan is –, kan de vordering ook stuiten, door een schriftelijke aanmaning of een schriftelijke mededeling waarin hij zich ondubbelzinnig zijn recht op betaling voorbehoudt.¹⁰

De wet geeft duidelijk aan welke handelingen als stuitingshandelingen worden gezien. Daar kan niet van worden afgeweken. In het hiervoor aangehaalde arrest van de Hoge Raad van 3 april 2015 komt de vraag aan de orde of een invorderingsbeschikking als stuitingshandeling kan worden aangemerkt. De Hoge Raad geeft aan dat de wet een duidelijk onderscheid maakt tussen de beslissing om tot invordering over te gaan en de aanmaning als bedoeld in artikel 4:112 Awb, welke laatste niet mogelijk is voordat eerstgenoemde beslissing genomen is. Vervolgens overweegt de Hoge Raad dat “de omstandigheid dat aan een stuitingshandeling de eis moet worden gesteld dat de bedoeling tot invordering duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht, niet met zich meebrengt dat, omgekeerd, stuitende werking toekomt aan elke handeling die aan die eis voldoet, zoals de invorderingsbeschikking, nu het systeem van de wet, naar hiervoor is overwogen, zich daartegen verzet (...)”¹¹

Door rechtsgeldig te stuiten, wordt een lopende verjaringstermijn afgebroken en begint een nieuwe termijn te lopen met aanvang van de volgende dag. De nieuwe verjaringstermijn is gelijk aan de oorspronkelijke. Dat is anders in het geval van verbeurde dwangsommen, de termijn belooft dan geen vijf jaren, maar slechts een jaar.

In het geval dat een daad van rechtsvervolging is ingesteld bij de burgerlijke rechter en daarop een rechterlijke uitspraak is gevolgd, bedraagt de verjaringstermijn conform artikel 3:324 BW twintig jaar, tenzij lid 3 van artikel 3:324 BW van toepassing is.¹²

VERLENGING VAN DE VERJARINGSTERMIJN

De verjaringstermijn van de rechtsovereenkomst tot betaling aan een bestuursorgaan wordt verlengd met de tijd gedurende welke de schuldenaar na de aanvang van die termijn uitstel van betaling heeft.¹³ Dit geldt ook indien de schuldenaar surseance van betaling is verleend, de schuldenaar in staat van faillissement verkeert, ten aanzien van de schuldenaar de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen van toepassing is en/of de tenuitvoerlegging van een dwangbevel is geschorst in gevolge een lopend rechtsgeding, met dien verstande dat de termijn waarmee de verjaringstermijn wordt verlengd een aanvang neemt op de dag waarop het rechtsgeding door middel van dagvaarding aanhangig wordt gemaakt.

CONCLUSIE

Gerechtsdeurwaarders zijn goed op de hoogte van de bepalingen in het BW over stuiting en verjaring.¹⁴ De bepalingen over stuiting en verjaring uit het bestuursrecht nemen aan belang toe. Het belang voor de gerechtsdeurwaarder om goed op de hoogte te zijn van de bepalingen over stuiting en verjaring in de Awb neemt daar

mee ook toe. Ik hoop met dit artikel een bijdrage te leveren aan de benodigde informatie over de verjaringstermijnen die voorkomen in de Awb en de wijze waarop stuiting moet plaatsvinden, zowel door het bestuursorgaan als de burger.

Noten

- 1 Met dank aan mr. J.D. (Jan Dirk) van Vlastuin, advocaat bij Bouwman Van Dommelen Advocaten voor zijn commentaar op een eerdere versie van dit artikel.
- 2 HR 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:817.
- 3 Zie bijvoorbeeld: afdeling 4.4.3 van de Awb.
- 4 Zie bijvoorbeeld art. 4:105 Awb.
- 5 Indien een bestuurlijke boete van meer dan € 340 kan worden opgelegd, vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete vijf jaren nadat de overtreding heeft plaatsgevonden. In de overige gevallen vervalt de bevoegdheid tot het opleggen van een bestuurlijke boete drie jaren nadat de overtreding heeft plaatsgevonden.
- 6 Hof Den Bosch 12 november 2013, ECLI:NL:GHSHE:2013:5332 en Rb. Midden-Nederland 18 maart 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:1865.
- 7 *Kamerstukken II* 2003/04, 29 702, nr. 3, p. 114 (MvT).
- 8 Volgens de MvA II Parl. Gesch. van het nieuw BW is het instellen van een daad van rechtsvervolging: dagvaarding, eis in reconventie, vermeerdering van eis, het leggen van een conservatoir beslag en het indienen van een vordering ter verificatie idem, p. 114.
- 9 Elke handeling of gedraging van de schuldenaar waaruit blijkt dat betrokkene de schuld erkent, stuit de verjaring; idem, p. 114.
- 10 Art. 4:107 Awb.
- 11 Hoge Raad 3 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:817, r.o. 3.4.2.
- 12 De verjaringstermijn bedraagt vijf jaren voor wat betreft hetgeen ingevolge de uitspraak bij het jaar of kortere termijn moet worden betaald. Art. 3:324 lid 3 BW.
- 13 Art. 4:111 Awb.
- 14 Indien u zich daar verder in wenst te verdiepen, raad ik u het artikel van mijn collega mr. J.A. de Swart aan: J.A. de Swart, genaamd 'Stuitend Verhaal', *De Gerechtsdeurwaarder* 2009, nr. 4, p. 22-29.

Oproep voor de leden van de “Gebruikersvereniging Otho”, gevestigd te Bussum,

om in te stemmen met een voorstel tot ontbinding van de vereniging. Uitnodiging voor een daartoe belege ledenvergadering ten kantore van C.W.M. Stam, Weerwal 11 te Purmerend op **vrijdag, 26 juni 2015 te 15.30 uur**. Indien er onvoldoende leden aanwezig zijn, dan volgt aansluitend om **15.45 uur** een ledenvergadering, waarbij alsnog tot besluitvorming kan worden overgegaan.

Bij volmacht stemmen kan. Volmacht op te vragen bij:
B. E. Boiten, secretaris.

Adres: Palestrinarode 50, 2717 GB Zoetermeer,
dan wel berend@boiten.nl

Beslag op toeslagen

Op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) mag geen beslag worden gelegd op zogenaamde toeslagen. Op dat verbod is een uitzondering gemaakt voor schulden in verband met een “geleverde prestatie” op grond waarvan de toeslag is verstrekt. Daardoor kan de verhuurder van een woning ten laste van een huurder toch beslag leggen op huurtoeslag en de kinderopvangorganisatie op aan haar klanten verstrekte kinderopvangtoeslag. Toch levert deze ogenschijnlijk duidelijke regeling in de praktijk complicaties op.

Door mr. J.D. van Vlastuin, advocaat bij Bouwman Van Dommelen Advocaten in Veenendaal

INLEIDING

Aanleiding voor dit artikel is de uitspraak die het Hof Den Bosch op 15 juli 2014 heeft gedaan.¹ Die uitspraak is door mevrouw K.L. Maes vorig jaar reeds in dit blad besproken.² Omdat ik haar conclusie niet deel, zal ik in deze bijdrage de door het Hof gebruikte argumenten inhoudelijk en kritisch bespreken.

DE CASUS

De zaak waarover het Hof moest oordelen, betrof het hoger beroep tegen een op 29 april 2014 in kort geding gewezen vonnis van de voorzieningenrechter in Maastricht.³ In dat kort geding had een voormalige huurder van Stichting Wonen Zuid opheffing gevorderd van een door de Stichting Wonen Zuid onder de Belastingdienst gelegd derdenbeslag en terugbetaling van de via dat beslag geïncasseerde huurtoeslag. De huurovereenkomst tussen de voormalige huurder en Stichting Wonen Zuid was reeds beëindigd. De voormalige huurder had blijkbaar inmiddels een andere woning gehuurd en hij ontving op grond daarvan opnieuw huurtoeslag. De voorzieningenrechter had de vordering tot opheffing van het beslag en terugbetaling van de geïncasseerde huurtoeslag afgewezen en die beslissing als volgt gemotiveerd:

“Artikel 45, lid 1 aanhef en sub a van de Awir luidt dat een tegemoetkoming (in casu de huurtoeslag) niet vatbaar is voor beslag tenzij het betreft beslag wegens ‘een vordering tot nakoming van een betalingsverplichting wegens een geleverde prestatie, waarbij de betalingsverplichting ter zake van die prestatie oorzaak is voor de tegemoetkoming.’ De voorzieningenrechter begrijpt deze bepaling aldus dat voor betalingsverplichtingen die voortvloeien uit een huurovereenkomst executoriaal beslag mag worden gelegd op de huurtoeslag. De uitleg die eiseres geeft aan deze bepaling – namelijk dat alleen de huidige verhuurder executoriaal beslag zou mogen leggen – is naar het oordeel van de rechtbank te beperkt. De tekst van de wet, noch de wetsgeschiedenis biedt hiervoor een aanknopingspunt.

In de memorie van toelichting is ten aanzien van dit artikel vermeld: ‘Met de in onderdeel a genoemde prestatie van een schuldeiser wordt bedoeld op, bijvoorbeeld, het beschikbaar stellen van een woning door een verhuurder of het verlenen van zorg voor een kind door een gastouder. Als de belanghebbende niet aan zijn betalingsverplichtingen jegens die schuldeisers voldoet, is het billijk dat door hen verhaal kan worden gezocht op de tegemoetkoming. De tegemoetkoming is immers bedoeld de belanghebbende beter in staat te stellen aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen juist als het gaat om die prestaties.’

Dat de huurtoeslag bedoeld is voor het betalen van de lopende huur, is in beginsel juist, doch kennelijk heeft dit uitgangspunt niet geleid tot een algemeen beslagverbod op de huurtoeslag. Nu executoriaal beslag naar zijn aard altijd wordt gelegd ter verkrijging van betaling van “oude” vorderingen en nooit gelegd kan worden ter verkrijging van de lopende huurtermijnen en de wetgever kennelijk executoriaal beslag wegens huurschulden op de huurtoeslag heeft willen toestaan, valt niet in te zien dat dat niet meer mogelijk zou zijn indien de huurrelatie inmiddels is beëindigd.”

Het Hof denkt daar echter anders over:

“Gelet op de formulering van de uitzonderingsbepaling (...) is sprake van een te ver verwijderd verband bij een beslag op huurtoeslagen die gelden als tegemoetkoming voor huurverplichtingen uit hoofde van een andere huurovereenkomst (voor een andere woning). Daarbij betreft het hof dat uitgangspunt is dat de huurder, die een huurtoeslag ontvangt, die toeslag dient aan te wenden voor de betaling van lopende huurtermijnen. De conclusie is dat in een dergelijke situatie het beslagverbod van art. 45 lid 1 Awir heeft te gelden. Ook de wetsgeschiedenis biedt onvoldoende aanknopingspunten voor een ruimere uitleg van de uitzonderingsbepaling (...).”

Opvallend is dat zowel de voorzieningenrechter als het Hof hun beslissing baseren op de wetsgeschiedenis. De voorzieningenrechter geeft aan dat de wetsgeschiedenis geen aanknopingspunten biedt voor de stelling dat alleen beslag mag worden gelegd op huurtoeslag voor de lopende huurtermijnen terwijl het Hof aangeeft dat de wetsgeschiedenis onvoldoende aanknopingspunten biedt voor een ruime uitleg op grond waarvan ook beslag mag worden gelegd voor oudere huurtermijnen en/of huur die verschuldigd is voor een andere woning.

WETSGESCHIEDENIS

Omdat in beide uitspraken wordt verwezen naar de wetsgeschiedenis, zal ik hieronder letterlijk weergeven wat over het beslagverbod precies is aangevoerd in de memorie van toelichting.

Artikel 44 Beslagverbod

Ter bescherming van de belanghebbende en om te waarborgen dat de toegekende tegemoetkoming daadwerkelijk wordt aangewend voor het doel waarvoor deze is bestemd, is in dit artikel geregeld dat de in civielrechtelijke zin gebruikelijke rechtshandelingen met betrekking tot vermogensbestanddelen niet het daarmee beoogde rechtsgevolg hebben als het gaat om de tegemoetkoming. De Huursubsidiewet en de Wet kinderopvang bevatten tot aan de inwerkingtreding van deze wet een soortgelijke bepaling.

In een tweetal gevallen geldt hierop een uitzondering. Met de in onderdeel a genoemde prestatie van een schuldeiser wordt bedoeld op, bijvoorbeeld, het beschikbaar stellen van een woning door een verhuurder of het verlenen van zorg voor een kind door een gastouder. Als de belanghebbende niet aan zijn betalingsverplichtingen jegens die schuldeisers voldoet, is het billijk dat door hen verhaal kan worden gezocht op de tegemoetkoming. De tegemoetkoming is immers bedoeld de belanghebbende beter in staat te stellen aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen juist als het gaat om die prestaties (tweemaal onderstreping door JDvW).⁴

INTERPRETATIE

Allereerst geeft de wetgever aan dat het beslagverbod is opgesteld om te waarborgen dat de toeslagen daadwerkelijk worden gebruikt voor het doel waarvoor deze worden verstrekt. Om die reden mag door een willekeurige schuldeiser geen beslag worden gelegd op de toeslag.

Alleen een verhuurder mag (voor de niet ontvangen huur) beslag leggen op huurtoeslag en een kinderopvang (voor de niet ontvangen kosten van kinderopvang) op de kinderopvangtoeslag. De uitzondering op het beslagverbod is door de wetgever onderbouwd met de stelling dat het billijk is dat de verhuurder of de gastouder verhaal kan zoeken op de toeslag in het geval de belanghebbende niet aan zijn betalingsverplichting jegens hen voldoet. Omdat met het beslagverbod wordt beoogd te waarborgen dat de belanghebbende de ontvangen toeslagen daadwerkelijk aanwendt voor het doel waarvoor deze worden verstrekt, ligt de conclusie voor de hand dat het beslagverbod niet van toepassing is indien de belang-

hebbende de ontvangen toeslagen niet heeft gebruikt waarvoor deze zijn toegekend. De memorie van toelichting geeft aan dat de niet betaalde schuldeiser verhaal moet kunnen nemen op de tegemoetkoming indien ten behoeve van zijn vordering een toeslag is ontvangen. Het criterium is dan ook niet of de thans ontvangen toeslag is verstrekt ten behoeve van de beslaglegger, maar of voor de vordering van de beslaglegger in het verleden een toeslag is verkregen. Indien voor die toeslag inderdaad een toeslag is ontvangen terwijl deze niet aan de verhuurder of kinderopvang is betaald, is beslag op de toeslag mogelijk.

BEOORDELING JURISPRUDENTIE

Het Gerechtshof heeft zijn beslissing summier onderbouwd. In essentie heeft het Hof benadrukt dat als uitgangspunt moet worden genomen dat op toeslagen geen beslag mag worden gelegd. Op dat beslagverbod is een uitzondering gemaakt. In het algemeen geldt dat uitzonderingen strikt moeten worden opgevat. Voor een ruime uitleg zijn zwaarwegende argumenten nodig.

Op dat uitgangspunt van het Hof valt niets af te dingen. Het komt mij echter voor dat in dit geval geen sprake is van een pleidooi voor een ruimere uitleg dan in de wet is bepaald. Het gaat juist om de vraag wat de precieze inhoud en betekenis is van de uitzonderingsbepaling op het beslagverbod. Het Hof interpreteert deze uitzondering strikter dan de wetgever. Volgens het Hof is sprake van een te ver verwijderd verband tussen de toeslag en de verschuldigde huur voor een andere woning. Daarnaast mag volgens het Hof alleen beslag worden gelegd op de huurtoeslag voor de lopende huurtermijnen. Daarmee formuleert het Hof twee beperkingen die niet voorkomen in de wet.

De voorzieningenrechter in Maastricht heeft in de hiervoor genoemde uitspraak overwogen dat huurtoeslag in beginsel bedoeld is voor het betalen van de lopende huur. Impliciet geeft de voorzieningenrechter echter aan dat huurtoeslag door middel van beslaglegging ook mag worden aangewend voor betaling van oudere huurtermijnen. Indien de wetgever dat niet zou hebben gewenst, zou immers geen uitzondering op het beslagverbod zijn ingevoerd voor de verhuurder. Executoriaal beslag wordt – volgens de voorzieningenrechter – naar zijn aard altijd gelegd om ‘oude’

huurtermijnen te incasseren en kan eenvoudigweg niet gelegd worden voor lopende huurtermijnen.⁵ Nu de wetgever beslag wegens huurschulden op huurtoeslag heeft toegestaan, kan deze uitzondering op het beslagverbod per definitie alleen maar betrekking hebben op beslaglegging voor oude huurtermijnen. Daarom acht de voorzieningenrechter niet relevant of de huurrelatie inmiddels is beëindigd.

Die argumentatie acht ik overtuigend. Mede gelet op het doel van het beslagverbod. Toeslagen worden toegekend om voor een bepaald doel te worden gebruikt. Indien sprake is van huurachterstand, heeft de huurder de door hem ontvangen huurtoeslag blijkbaar niet gebruikt voor betaling van de huur. Daarom is het billijk dat de verhuurder achteraf beslag kan leggen op huurtoeslag om op die wijze te bewerkstelligen dat de toeslag wordt aangewend voor het doel waarvoor deze is toegekend.

In gelijke zin heeft ook de voorzieningenrechter in Almelo zich in 2009⁶ reeds uitgelaten. In die procedure was opheffing van het beslag op de kinderopvangtoeslag gevorderd omdat het beslag was gelegd ten behoeve van de voorgaande kinderopvang terwijl de kinderopvangtoeslag werd verstrekt in verband met kinderopvang bij een opvolgende kinderopvangorganisatie. Volgens de voorzieningenrechter in Almelo blijkt niet uit de wet dat uitsluitend de kinderopvangorganisatie die op dat moment de kinderopvang verzorgt, bevoegd is tot beslaglegging.

Ook bij kinderopvang zal de overeenkomst in geval van niet betaling worden beëindigd en zal – zo nodig – in rechte betaling worden gevorderd van de openstaande termijnen. Ook in dat geval zal de toegekende toeslag niet zijn gebruikt voor het doel waarvoor deze is verstrekt. Indien de ouders (nadat het vonnis is geweest) opnieuw in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag, zal dat vrijwel in alle gevallen zijn gebaseerd op een overeenkomst met een opvolgende kinderopvangorganisatie. De uitleg van het Hof Den Bosch zal daarom tot gevolg hebben dat de uitzondering op het beslagverbod een dode letter wordt. Het is om die reden niet voorstelbaar dat de wetgever heeft beoogd om de uitzondering op het beslagverbod alleen te laten gelden voor betaling van de lopende termijnen en/of voor betaling aan de organisatie waarmee een overeenkomst bestaat op het moment waarop de toeslag wordt betaald. Zowel de wet als de wetsgeschiedenis biedt geen aanknopingspunten voor die uitleg.

CONCLUSIE

Het Hof Den Bosch heeft geoordeeld dat voor het leggen van beslag op toeslagen sprake moet zijn van een niet te ver verwijderd verband met de vordering waarvoor het beslag wordt gelegd. Daarom mag volgens het Hof geen beslag worden gelegd voor oude huurtermijnen (en dus ook niet voor oude facturen van een kinderopvang) en evenmin voor vorderingen van een vorige verhuurder (of kinderopvang). Daarmee formuleert het Hof beperkingen aan de mogelijkheden om beslag te leggen op toeslagen die niet in de wet voorkomen en ook niet blijken uit de wetsgeschiedenis. De interpretatie van het Hof maakt de uitzondering op het beslagverbod zelfs tot een dode letter. Omdat een executoriaal beslag in de praktijk altijd betrekking heeft op een oudere vordering die in veel

gevallen verschuldigd is aan de voorgaande verhuurder of kinderopvang, is beslaglegging op toeslagen – ondanks de specifieke uitzondering op het beslagverbod – in de praktijk niet mogelijk indien daarbij het standpunt van het Hof Den Bosch wordt gevolgd.

Omdat het standpunt van dat Hof mij niet juist voorkomt, is meer jurisprudentie over dit onderwerp helaas onontkoombaar.

Noten

- 1 Hof Den Bosch 15 juli 2014, *FutD* 2014, 1772, *Prg.* 2014, 226, *WR* 2014, 120 m.nt. Huber.
- 2 K.L. Maes, 'De geldigheid van beslag op huurtoeslag', *De Gerechtsdeurwaarder* 2014, nr. 4, p. 30-33.
- 3 *Vzr.* Maastricht 29 april 2014, *FutD* 2014, 1088.
- 4 *Kamerstukken II* 2004/05, 29 764, nr. 3, p. 63 (MvT).
- 5 Executoriaal beslag wordt gelegd uit kracht van een veroordeling tot betaling. In de praktijk betreft dat vrijwel altijd betaling van een opeisbare vordering. De voorzieningenrechter is op dit punt echter iets te stellig. In theorie kan ook veroordeling worden gevraagd van nog niet opeisbare termijnen. Aan de veroordeling kan immers een (opschortende) voorwaarde worden verbonden.
- 6 *Vzr.* Almelo 3 maart 2009, *ECLI:NL:RBALM:2009:BH4739*.

SCHMDT
ADVOCATUUR

Gerechtelijke incasso van
geldvorderingen in
Oostenrijk?

Bel mr. J. Menno Schmidt

i.s.m. schubert RECHTSANWÄLTE

Wenen
+43 680 118 15 15
mail@schmdt.at

+43 / 1 / 7101889
www.schmdt.at

Afsluiten gas- en elektriciteitslevering door reële executie: een gedeeltelijke en tijdelijke ontruiming

Oscar Boeder is gerechtsdeurwaarder in Haarlem en bestuurslid van de KBvG. In dit artikel bespreekt hij de rol van de gerechtsdeurwaarder bij de tenuitvoerlegging van de rechterlijke machtiging ex artikel 3:299 BW.¹ Wat is de rol van de gerechtsdeurwaarder zodra een rechterlijke machtiging is verleend en de schuldenaar niet meewerkt? Hoe moet de rechterlijke machtiging ten uitvoer worden gelegd? Deze vragen doen zich niet alleen voor bij het wegnemen van meters, maar ook bij alle vorderingen tot het uitvoeren van werkzaamheden waarbij toegang tot de woning van de schuldenaar moet worden verschaft.

Door mr. O.J. Boeder, gerechtsdeurwaarder in Haarlem

INLEIDING

In de rechtspraak bestaat onduidelijkheid over de tenuitvoerlegging van een rechterlijke machtiging. Deze onduidelijkheid leidt tot rechtsongelijkheid voor zowel schuldenaars als schuldeisers. Een voorbeeld is de vordering tot het wegnemen van een gas- of elektriciteitsmeter. In legio uitspraken krijgt de leverancier een machtiging om zelf zo nodig met behulp van de sterke arm en met bijstand van een slotenmaker een meter te verwijderen door het openbreken van de woning. Het komt ook voor dat de schuldenaar wordt veroordeeld om medewerking te verlenen op straffe van een dwangsom. Beide typen van veroordelingen zijn onjuist en in strijd met de systematiek van het Burgerlijk Wetboek in combinatie met het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Wat is de rol van de gerechtsdeurwaarder zodra een rechterlijke machtiging is verleend en de schuldenaar niet meewerkt? Hoe moet de rechterlijke machtiging ten uitvoer worden gelegd? Deze vragen doen zich niet alleen voor bij het wegnemen van meters, maar ook bij alle vorderingen tot het uitvoeren van werkzaamheden waarbij toegang tot de woning van de schuldenaar moet worden verschaft.

WETTELIJK SYSTEEM

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt welke veroordelingen mogelijk zijn. Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalt vervolgens de manier waarop die veroordelingen ten uitvoer kunnen worden gelegd.

De meest voorkomende veroordelingen zijn die tot betaling van een geldsom, tot afgifte van een roerende zaak en tot ontruiming van een onroerende zaak. Om deze veroordelingen ten uitvoer te kunnen leggen, is niets extra's vereist. Zeker geen machtiging tot tenuitvoerlegging desnoods met behulp van de sterke arm. Artikel 444 Rv geeft een regeling voor de tenuitvoerlegging onder dwang.

In enkele gevallen kan een veroordeling worden afgedwongen met een dwangsom of met toepassing van lijfswang.

Bij een veroordeling tot het verrichten van een rechtshandeling kan de rechter de schuldeiser machtigen om zelf datgene te doen wat zijn schuldenaar had moeten doen, de rechterlijke machtiging ex artikel 3:299 BW. De tekst van dit artikel luidt:

1. Wanneer iemand niet verricht waartoe hij is gehouden, kan de rechter hem jegens wie de verplichting bestaat, op diens vordering machtigen om zelf datgene te bewerkstelligen waartoe nakoming zou hebben geleid.
2. Op gelijke wijze kan hij jegens wie een ander tot een nalaten is gehouden, worden gemachtigd om hetgeen in strijd met die verplichting is verricht, teniet te doen.
3. De kosten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering der machtiging, komen ten laste van hem die zijn verplichting niet is nagekomen. De uitspraak waarbij de machtiging wordt verleend, kan tevens de voldoening van dezen kosten op vertoon van de daartoe nodige, in de uitspraak te vermelden bescheiden gelasten.

UITVOEREN

De schuldeiser die een rechterlijke machtiging heeft gekregen, kan de machtiging in bepaalde gevallen zelf uitvoeren. Bijvoorbeeld als er geen medewerking van de schuldenaar is vereist. Gedacht kan worden aan de situatie dat een aannemer niet bereid is om (herstel)werkzaamheden uit te voeren. De machtiging kan buiten het domein van de schuldenaar worden geëffectueerd. De schuldeiser geeft dan zelf opdracht tot herstel en beschikt op basis van artikel 3:299 lid 3 BW direct over een executoriale titel voor de herstelkosten.

TEN UITVOER LEGGEN

Als voor de rechterlijke machtiging medewerking van de schuldenaar noodzakelijk is, zijn er in de jurisprudentie twee zienswijzen.

In de eerste zienswijze is het de schuldeiser zelf die de tegenwerking doorbreekt met behulp van de sterke arm, voor zover er sprake is van een woning, voorzien van een machtiging tot binnentreden op grond van de Algemene wet op het binnentreden (Awob). In de tweede zienswijze heeft de gerechtsdeurwaarder de taak om de tegenwerking te doorbreken met toepassing van artikel 558 Rv. De tweede zienswijze is mijns inziens de juiste.

De tekst van artikel 558 Rv luidt:

Deze afdeling (zesde afdeling van gedwongen ontruiming) is mede van toepassing, indien een gehele of gedeeltelijke al of niet tijdelijke ontruiming nodig is omdat:

- a. De executant overeenkomstig artikel 299 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is gemachtigd ten aanzien van een onroerende zaak zelf datgene te verrichten waartoe nakoming van een jegens hem bestaande verplichting zou hebben geleid; of
- b. De executant krachtens de door hem verkregen uitspraak gerechtigd is werkzaamheden op of aan een onroerende zaak te verrichten en degene tegen wie de tenuitvoerlegging zich richt, gehouden is dit te gedogen.

De memorie van toelichting geeft uitsluitend over de bedoeling van een gehele of gedeeltelijke al of niet tijdelijke ontruiming: "Een (...) regeling voor de afgifte van roerende zaken (...) is opgenomen in artikel 491-500 (...). De artikelen 555-557 bevatten een overeenkomstige regeling voor de 'afgifte' (ontruiming) van onroerende zaken."²

Ontruimen wordt feitelijk gelijkgesteld aan 'afgeven', ofwel het ter beschikking stellen van de onroerende zaak. Artikel 558 sub a Rv ziet dus op het geval dat voor het uitvoeren van een rechterlijke machtiging het nodig is dat een onroerende zaak wordt afgegeven of ter beschikking gesteld aan de executant. Dit afgeven of ter beschikking stellen kan met name ook gedeeltelijk en/of tijdelijk.

Het is de expliciete bedoeling van de wetgever om met artikel 558 sub a Rv een algemene grondslag te geven voor het afdwingen van de rechterlijke machtiging ex artikel 3:299 BW. De wetgever zegt hierover in de memorie van toelichting:

“In het Nieuw BW wordt er zowel in de elfde titel van Boek 3 als in Boek 6 vanuit gegaan dat iemand die recht heeft op een bepaalde prestatie de nakoming door de wederpartij van haar desbetreffende verplichting moet kunnen afdwingen. Daarbij valt niet alleen te denken aan indirecte pressiemiddelen, waarvan de dwangsom (...) het belangrijkste is, maar ook aan maatregelen waarmee de gerechtigde zich rechtstreeks het hem toekomende kan verschaffen. (...) Voor vorderingen tot een andere prestatie - waaraan men bij de term reële executie vooral pleegt te denken - is een aantal regels opgenomen in de artikelen 3.11.2-4 (de huidige artikelen 3:297-300 BW, toevoeging OJB).

Deze laatste regels behoeven evenwel in verschillende opzichten uitwerking in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

(...) Een daarop betrekking hebbende regeling voor de afgifte van roerende zaken die geen registergoederen zijn, is opgenomen in de artikelen 491-500 (...). De artikelen 555-557 bevatten een overeenkomstige regeling voor de “afgifte” (ontruiming) van onroerende zaken (...)

(...) Verder zijn nog enkele meer incidentele bepalingen nodig geacht. Zo vormt (...) het hieronder nog te behandelen artikel 558 een aanvulling op artikel 3.11.3 (het huidige artikel 3:299 BW, toevoeging OJB).³

Daarnaast is van belang wat de wetgever opmerkt bij artikel 558 Rv: “Dit artikel bevat een aanvulling op artikel 3.11.3 (het huidige artikel 3:299 BW, toevoeging OJB) die waarborgt dat de geëxecuteerde deze bepaling niet kan frustreren door het bieden van feitelijke weerstand.”⁴

TAAK VAN DE GERECHTSDEURWAARDER

Het wettelijk systeem bepaalt dat de tenuitvoerlegging van de rechterlijke machtiging een taak is van de gerechtsdeurwaarder. Door de toepasselijkheid van artikel 558 Rv is ook artikel 556 Rv van toepassing. Dit laatste artikel bepaalt dat de gedwongen ontruiming geschiedt door de gerechtsdeurwaarder. Hiermee liggen ook de waarborgen voor de schuldenaar uit de Awob vast, omdat de artikelen 557 Rv en 444 Rv van overeenkomstige toepassing zijn.

AFSLUITEN VAN GAS- EN ELEKTRICITEITSLIVERING

Wat betekent dit in het voorbeeld van het wegnemen van de meter?

Op basis van de algemene leveringsvoorwaarden is de klant verplicht om de leverancier toegang te verlenen om werkzaamheden aan de meterinstallatie uit te voeren. De klant is het verboden om zelf aan de gas- en elektriciteitsmeter te werken. Was dit anders, dan zou dit tot gevaarlijke situaties kunnen leiden.

Zodra de leverancier de levering wil afsluiten, kan hij zijn vordering als volgt formuleren: “Om gedaagde te veroordelen binnen drie dagen na betekening van het vonnis aan de eiser toegang te verlenen tot zijn woning, om werkzaamheden aan de meter te kunnen uitvoeren en de ruimten die volgens de aanwijzing van eiser

toegankelijk moeten zijn te ontruimen en ontruimd te houden zolang als de werkzaamheden dat vereisen met machtiging van eiser op grond van artikel 558 Rv om deze veroordeling zo nodig conform de bepalingen van boek 2, titel 3, afdeling 6 Rv ten uitvoer te leggen.”

PRAKTIJK

In het exploit van betekening doet de gerechtsdeurwaarder een aanzegging (naast het bevel om alsnog toegang te verlenen door het maken van een afspraak), waarbij de datum van binnentreding en ontruiming zijn opgenomen. Na binnentreding biedt de gerechtsdeurwaarder aan de schuldeiser de gelegenheid om de rechterlijke machtiging uit te voeren. Na afloop maakt de gerechtsdeurwaarder een proces-verbaal van ontruiming.

Voor de kosten van de schuldeiser voor het uitvoeren van de machtiging biedt artikel 3:299 lid 3 BW een regeling. Het ligt voor de hand dat in de dagvaarding een onderbouwd forfaitair bedrag is opgenomen. Dit zijn geen executiekosten en geen verschotten.

CONCLUSIE

Met de rechterlijke machtiging van artikel 3:299 BW heeft de wetgever een wijze van tenuitvoerlegging voor ogen gehad die in het verlengde ligt van de executie tot afgifte en de gedwongen ontruiming: een wijze van tenuitvoerlegging die is geregeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, met tussenkomst van de gerechtsdeurwaarder. Tenuitvoerlegging vindt plaats door artikel 558 Rv. De schuldeiser voert zelf datgene uit waartoe hij is gemachtigd, maar de gerechtsdeurwaarder faciliteert dit zo nodig door middel van een, bijna altijd gedeeltelijke en tijdelijke, gedwongen ontruiming.

Noten

- 1 Dit artikel is afgeleid van de notitie *Tenuitvoerlegging van de rechterlijke machtiging ex art. 3:299 BW* die door J.H. Rutten, A.M. Wedts de Swart en G. Wind werd geschreven voor de commissie Wetgeving. De notitie is ter kennisneming toegestuurd aan het Landelijk Overleg Civiel en Kanton en de in deze notitie beschreven procedure zal ook deel gaan uitmaken van de opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Belangstellenden kunnen de notitie opvragen bij het Bureau van de KBvG.
- 2 Parl. Gesch. Wijziging Rv e.a.w. (Inv. 3, 5 en 6), p. 210.
- 3 Parl. Gesch. Wijziging Rv e.a.w. (Inv. 3, 5 en 6), p. 209 en 210.
- 4 Parl. Gesch. Wijziging Rv e.a.w. (Inv. 3, 5 en 6), p. 261.

Roessen & Roessen

bedrijfsdiensten bv

Totaalpakket ontruiming, woningschoonmaak en opslag inboedels

- Geen annuleringskosten.
- Overname van aansprakelijkheidsrisico van opslag en vernietiging van inboedels.
- Digitaal aan- en afmelden van ontruimingen met behulp van een volledig geautomatiseerd planningsprogramma.
- Grote speler in de branche, met 4.400 ontruimingen per jaar, waarvan 62,5 % met woningreiniging en 38% met opslag inboedel.
- Landelijke dekking, ideaal voor kantoren met meerdere vestigingen.
- Vast, met verklaring omtrent goed gedrag, eigen personeel. Snel en flexibel inzetbaar in ploegen met voorman.
- Bewaakte opslaglocatie met gesloten en verzegelbare containers voor de opslag van inboedels en in beslag genomen goederen.

Per 1 juni 2012 zijn wij ook MVO gecertificeerd!

Berkelse Poort 9 • 2651 JX Berkel en Rodenrijs
T 079-3632060 • F 079-3632065 • E info@roessen.nl
www.roessen.nl

Trudeke Sillevius Smitt

Avonturen van mr. X

De advocaat in 100 opvallende tuchtrechtuitspraken

Wat doe je als je cliënt zich op de achterbank van je auto heeft verstopt om aan de politie te ontkomen? Ga je in hoger beroep als je cliënt zich niet wil laten overtuigen dat het kansloos is? Wat doe je met een anoniem e-mailbericht dat een jeugdzorgmedewerker vabelijk over je cliënt heeft gerapporteerd?

Advocaten vervullen een bijzondere rol in de rechtsstaat. Een fascinerend beroep met zijn eigen ethiek - en een forse dosis avontuur.

De kunst is om je in al die onverwachte, eervervend, breinbrekende situaties te houden aan de wet en je te godragen 'toes een behoorlijk advocaat betaamt'. Mr. X is de geanonimiseerde advocaat die zich bij de tuchtrechter heeft moeten verantwoorden omdat hij daar op enig moment mogelijk niet helemaal in is geslaagd.

Deze bundel bevat korte beschrijvingen van opmerkelijke tuchtzaken die vanaf 2010 tot vandaag voor de advocatentuchtrechter hebben gespeeld. Kraakhelder en juridisch scherp, maar met een aangenaam vleugje ironie.

Trudeke Sillevius Smitt was advocaat en werkt nu als redacteur en journalist. Daarnaast geeft ze lezingen op het terrein van het tuchtrecht. Sinds 2010 schrijft ze voor het Advocatenblad en heeft ze een wekelijkse tuchtrecht-column op advocatenblad.nl. Voor dit boek werden honderd columns geselecteerd, bewerkt en geactualiseerd.

Ook als eBook

"Wat een zegen voor de advocatuur dat in de nieuwsbrief van het Advocatenblad telkens een tuchtrechtuitspraak wordt besproken door Trudeke Sillevius Smitt".

"Wat een voortreffelijk idee van de uitgever om een flinke selectie van de stukjes van Trudeke te bundelen en in een boek uit te geven."

Floris Bannier,
oud bijzonder hoogleraar advocatuur
Universiteit van Amsterdam

ISBN 978 90 1239 437 6
Prijs: € 19,99 incl. btw

Bestel via www.sdu.nl
of bel (070) 376 98 60

Ook verkrijgbaar in de boekhandel

Avonturen van mr. X als relatiegeschenk?
Neemt contact op met de uitgever,
g.schinkel@sdu.nl

Waar drinkt u koffie uit?

Met dit gevoel hebben Alzheimerpatiënten dagelijks te kampen.

Help Alzheimer overwinnen. Dan hoeft niemand zichzelf te verliezen.

www.alzheimer-nederland.nl

Credit Navigator

Creditmanagementsoftware
voor professionals

Credit Navigator is de meest gebruikte software-oplossing onder creditmanagementprofessionals speciaal gemaakt voor gerechtsdeurwaarders-kantoren, incassobureaus, debiteuren-, achterstands- en bijzonder beheerafdelingen.

Credit Navigator verbindt alle fases in het creditmanagementproces, van facturatie tot en met schuldbewaking. Ook tussen partijen onderling. Digitale dossierbehandeling en financiële administratie zijn geheel in de applicatie geïntegreerd.

Credit Navigator heeft een zeer open structuur. Met behulp van de aanwezige webservices kunnen alle gewenste systemen worden gekoppeld. Of het nu gaat om een telefonie-omgeving, CRM-systeem of uw eigen webportal.

Credit Navigator is zeer goed schaalbaar en hierdoor geschikt voor alle organisaties, van klein tot groot. De software kan als SaaS-oplossing (Software as a Service) worden geleverd of lokaal worden geïnstalleerd.

Meer weten?

Voor meer informatie over Credit Navigator, een demonstratie of referenties gaat u naar:

www.eurosystems.nl

